PARAPSİKOLOJİ BİTKİLER ARAŞTIRMASI

BİLİM ARAŞTIRMA MERKEZİ

PARAPSİKOLOJİ BİTKİLER ARAŞTIRMASI

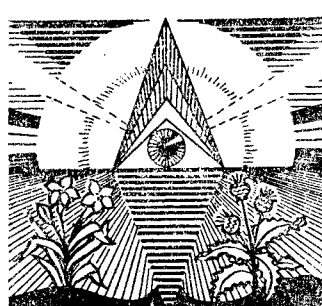

BİLİM ARAŞTIRMA MERKEZİ
Yayınevi - İstanbul

Kitap No: 40 — **PARAPSİKOLOJİ BİTKİLER ARAŞTIRMASI**

Eğer bir **«bitki iletişimi»** varsa, ki defaalerce kanıtlanmıştır, bu nasıl oluşmaktadır? Birçok araştırmacının **«psi alanları»** ve **«χ - enerjileri»** ile açıklamaya çalıştıkları bu olguyu **«kuantum fiziği»**, **«kristal resonans olayı»** ve hatta **«takiyonlar»** ile ilgili gören bilim adamları da vardır. Araştırmacılar ve hassas kişiler bitkiler âlemi ile daha yakın ilişkiler içerisine girdikçe o kadar çeşitli tezahürlerle karşılaşılmaktadır ki, sanki birden fazla gerçek ortaya konulmakta ve gene birden fazla açıklamanın yapılması gerekmektedir.

Örneğin, fizik düzeyde, fotonların bir organizmadan ötekine enformasyon taşıyabileceğine ilişkin(*) Sovyet bulgusu, **«bitki iletişimi»** muammasına biraz ışık tutabileceği gibi, spiritüel düzeyde de Findhorn'da gerçekleştirilen türden Yüksek İrtibatlar, bitkiler aleminin **«Yönetici Varlıkları»**nı tanımamıza ve dolayısıyla bu konuda yüksek bir senteze varmamıza yardımcı olabilirler.

(*) Bkz: Kirlian Photography, kitap - 24... Böl: 4/d - 6/c.

Birinci Baskı : Kasım 1979
Dizgi - Baskı : Işık Matbaası
Kapak Baskı : Coşkun Matbaası
Cilt Yapımı : Kardeşler Ciltevi

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

ÖNCÜ CLEVE BACKSTER VE BİTKİLERDE İLK ETÜDLER

2. BÖLÜM

SOVYETLER'DE BİTKİLER ÜZERİNE ARAŞTIRMALAR

3. BÖLÜM

UZAK DOĞU'DA BİTKİLER ÜZERİNE ARAŞTIRMALAR

a - Dr. T.C. Singh ve Araştırmaları
b - Sir J.C. Bose ve Araştırmaları
c - Dr. Hashimoto ve Araştırmaları

4. BÖLÜM

BİTKİLERİN BİLİNMEYEN KİŞİLİK VE DAVRANIŞLARI

a - Dr. M. Vogel ve Araştırmaları
b - Dr. P.P. Sauvin ve Araştırmaları
c - Prof. P. Blondel ve Araştırmaları
d - J.I. Rodale ve Araştırmaları
e - Eldon Byrd ve Araştırmaları
f - Luther Burbank ve Araştırmaları

5. BÖLÜM

FINDHORN VE TABİAT RUHLARI İLE İRTİBATLAR

ÖNSÖZ

Dünya insanı, bilgiyi ve onunla çevresini ve kendisini görmeye, duymaya ve idrâk etmeye başladıkça, yaşamın anlamının, canlılık ve cansızlık kavramlarının ve daha hemen hemen her konunun yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini derin bir şaşkınlık içinde anlamaktadır.

Dünya insanı, geri evrim düzeyi gereği, insana değer vermezken, hayvanlar âlemine korkunç bir katliam uygularken, bitkiler âlemini canlıdan bile saymazken, bu yüzyılda giderek güçlenip gelişen Spiritoloji, Parapsikoloji ve Ufoloji bilimleriyle bir değişim içine girmeye başlamıştır tüm soyut ve somut bakımlardan olmak üzere.

Bitkiler ile ilgili yapılan araştırma ve deneyimler, onların nice beklenmedik ve harikulâde bir canlılık tezahürüne sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bunlar daha birer giriştir ve giderek daha ileri aşamalarda, dünya insanı, nice görkemli ve mükemmel bir canlılar âleminin içerisinde yalnızca belirli özellikler ile bir kesit olduğunu görecektir.

Bu yapıt ile ortaya konan bilgilerin daha bir iyi anlaşılabilmesi için, önceden yayımlanmış Kirlian Photography *isimli yapıtımızı da birlikte okumanızı salık veririz. Bunlar ve sonra yayımlayacağımız diğerleri bir bütün oluşturacak bilgileri kapsamaktadırlar ve ancak tümünün bilgisi ile bu konu giderek yeterince anlaşılabilecektir.*

Halûk Egemen Sarıkaya

★

GİRİŞ

— Tanya adındaki bir Sovyet öğrencisi hipnotize ediliyor ve hipnotistin kendisine telkin ettiği duygusal değişimler bir yalan makinesi ile irtibatlandırılmış bulunan bir bitkiye kaydediliyor.

— Bir parapsikoloji araştırmacısı süjelerinden birine halüsinojenik bir mantar verdikten sonra bu süje, gözü kapalı olarak yaptığı eşleme deneyinde, ihtimal hesabı kurallarını tümüyle altüst eden bir sonuç alıyor.

— Çarpıcı bir deney sayesinde, bir yalan makinesi uzmanı, bitkilerin ufak bir karidesin ölümüne tepki gösterebildiklerini kanıtlayarak bitkilerin de duyu-dışı algılamaya benzer bir algılama melekesine sahip olduklarını ortaya koyuyor.

— İskoçya'da bir topluluk bitki ruhları ile irtibat kuruyor ve o iklimde görülmemiş türden ve cesamette bitkiler yetiştiriyor.

— Sovyet araştırmacıları, bir parçası koparılmış yaprakların Kirlian fotoğrafını geçtikten sonra banyo edilen filmde komple bir yaprak görüntüsüyle karşılaşıyorlar, ki bu da bitkilerin prototip bir enerji alanına sahip olduklarını belirliyor.

— İki araştırmacı, tek bir havuç hücresinden bütün bir havuç elde edebilmeyi başarıyorlar.

— Mantarlar üzerine uzman olan bir kişi, bir «*curandero*»ya, yani fala bakmak için bitkileri kullanan Meksikalı bir büyücüye danışarak, ailesinden birinin kaderini öğreniyor.

— Colorado'da bir müzik öğrencisi, bitkilerin, Bach ve Ravi Shankar'm müziğinden güç alırken, pop

müziği karşısında ıstırap içerisinde kıvrandıklarını keşfediyor.

— Hindistanlı bir bilim adamının asistanı olan Stella Ponniah kadife çiçekleri önünde kutsal Bharata Natyam dansını yaparak bu bitkilerin büyümelerini yüzde altmış oranında hızlandırıyor.

— Bir din adamı mısırlar için dua ediyor ve bu sayede çok daha çabuk büyüdüklerini keşfediyor.

— Son derece sıkı bir kontrol altında yürütülen bir dizi deney sırasında Macar ruhsal şifacı Oskar Estebany içinde su bulunan şişelere dokunuyor ve dokunduğu su, şans ihtimalinin de çok ötesinde, tohumların büyümesini hızlandırıyor.

— Yaratıcı bir Amerikalı, çiçek açtığı o ana kadar görülmeyen bir bitkinin bir türünden çiçekler üretiyor ve bunu da bitkileriyle konuşarak gerçekleştiriyor!

— Psişik bir kişi, ölmekte olan bir yaprağa ölmemesini emretmek suretiyle bir bitkiye şifa veriyor. Yaşayan yaprak, ölmüş bulunan kısmın da yerinde kalmasını sağlıyor.

— Kapalı bir kutu içinde büyüyen mısır sapı sulanmayıp ölüme terkediliyor, ancak yakında bulunan ve sulanmakta olan bitkilerden bir şekilde enerji çekerek hayatta kalıyor.

— Kirlian fotoğrafları, bitkiler üzerinde akupunktür noktalarının mevcut olduğunu ortaya koyuyor.

— Bir *«alpha telefonu»*, bir araştırmacının hanımı tarafından tehdit edilen bir bitkinin mikrovoltajında meydana gelen değişimleri tespit ediyor.

1. BÖLÜM

Öncü Cleve Backster ve Bitkilerde İlk Etüdler

Laboratuvar şartları altında bitkiler üzerinde yürütülmüş olan en geniş kapsamlı öncü çalışmalar, New York'lu Cleve Backster'in imzasını taşır. Yalan makinesinin (*«polygraph»*) profesyonel kullanma tekniklerinde uzman olan Backster, 1960 yılında bir gün, bir bitkinin köklerinden yapraklarına suyun çıkış hızını ölçmenin mümkün olup olmadığını görmeye karar vererek bürosundaki yalan makinesini bir bitki ile irtibatlandırdı.

Backster, su, bitkinin içinde yükseldikçe ve yapraklar giderek doyuma ulaştıkça, irtibatlandırmış olduğu yaprağın elektrikî direncinde bir düşüş tespit edeceğini ve bu sonucun makinenin galvanometresi üzerinde yukarıya doğru bir meyletme şeklinde kendini göstereceğini varsayıyordu. Galvanometre, bir yalan makinesiyle irtibatlandırılmış bir insandan zayıf bir elektrik akımı geçirildiğinde, bu süjede oluşan zihnî hayallere ve en küçük duygu dalgalanmalarına yanıt olarak ya bir gösterge tarzında işleyip bir ibreyi harekete geçiren ya da bir kayıt aleti tarzında çalışıp mürekkepli bir kalemin makineden sabit bir hızla geçen bir grafik kâğıdı üzerinde kayıt yapmasını sağlayan cihazdır.

Makinenin elektrodlarını normal olarak süjenin parmaklarıyla irtibatlandıran Backster bu kez elektrodları, bürosundaki *«Dracaena massangeana»*mn iri, etli bir yaprağının her iki yanına yerleştirdi. Kalın bir lastik bandın yardımıyla da elektrodları yaprağa tutturabilmişti. Bir süre elektrodların pozisyonunu ayarladık-

tan sonra, nihayet, yalan makinesinden geçen kâğıdın üzerinde mürekkepli kayıtlar olarak kendini gösteren bir direnç ölçümüne tanık olmaya başladı.

Backster yaklaşık kırkbeş dakika süreyle bitkinin yanıtını kaydetti. Bu hiç de önemli bir çalışma olmayabilirdi ama, ne var ki, Backster deneyin ta başından beri, mürekkepli kalemin yaptığı kayıtta aşağıya doğru bir meyletme gözlemlemişti ve bu da görmeyi umduğu sonucun tam tersiydi. Dahası, bu kendine özgü deneyin daha ilk dakikasında çok çekici bir şey keşfetmişti: Makinenin tespit ettiği kayıt, *«hafif bir duygusal uyarma deneyimlemekte olan»* insanlarda görülen yanıtın hemen hemen aynısıydı. Backster'in kaydetmek üzere yola koyulduğu husus, yani bir bitki içerisindeki su yükseliş hızı, o anda gözlemlemekte olduğu şeyin yanında tüm anlamını yitirmişti.

Sözkonusu kayıt insanlardan alınan yanıtların kayıtlarına öylesine yakındı ki, bu işe iyice şaşıran Backster *«(...) dikkatini, kaydın belirli görünüşleri arasında bir benzerlik bulunması ihtimalinin daha da araştırılması üzerinde topladı (...) ve özellikle insanlardaki duygusal uyarılmayı belirleyen kayıt bölümlerinin varlığını ortaya koydu.»*

Bir insanın refahına yöneltilen herhangi bir tür tehdidin şiddetli bir duygusal tepkiye yol açtığını ve korku ile endişenin, yalan makinesiyle irtibatlı süjelerden anında bir yanıt alınmasına neden olduğunu bilen Backster bu prensibi izleyerek, yapraklardan birini içmekte olduğu sıcak kahvenin içine sokmak suretiyle bitkinin canını yakmaya karar verdi. Ancak, bunu uyguladığında, kayıt göstergesi üzerinde bahse değer herhangi bir tepki ortaya çıkmadı.

Bu kez, Backster, elektrodların bağlı bulunduğu yaprağı yakmayı tasarladı. Zihninde alev görüntüsü oluştur-

duğu anda ve kibrit almak için bir hareket dahi yapamadan, yalan makinesinin, sanki «*Dracaena*» büyük bir endişeye kapılmışçasına, güçlü bir yanıt kaydettiğini ve mürekkepli kalemin çarpıcı bir hareketlilikle yukarıya doğru sıçradığım gözlemledi. Acaba, bitki zihnini okumuş olabilir miydi?

Kibrit almak için odadan çıktı ve döndüğünde, kâğıt üzerinde diğer bir ani tepkinin daha kaydolmuş olduğunu gördü. İstemiye istemiye, elektrodlarla irtibatlı yaprağı yakmaya koyuldu. (Bkz: Resim — 1). Bu kez, kayıttaki *'endişe'* belirtilerine rağmen, önceki zihnî tehdit sırasında gözlemlediği çarpıcı sıçrama oluşmamıştı. Daha sonra, yaprağı yakıyormuş gibi hareket ettiğinde ise bitkiden hiçbir yanıt gelmedi. «*Dracaena,*» esrarlı bir şekilde, sanki gerçek ve yapmacık niyeti birbirinden ayırabiliyordu. Backster, neyin ve nasıl olup bittiğini ortaya koyabilmek amacıyla, tanık olduğu bu fenomeni ay-

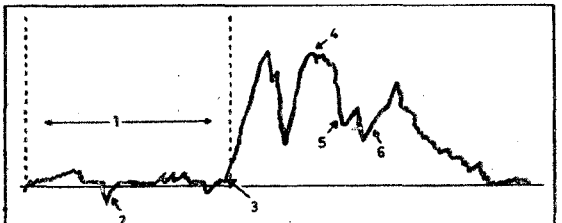

Resim : 1

1 — Bitkinin refahının nasıl tehdit edileceğinin düşünülmesi. Muntazam kayıt profiline dikkat ediniz.
2 — Kayıt kalemi ile elektrodların bağlanışı.
3 — Backster'in bitkinin yaprağını yakmak için kibriti almayı düşündüğü an.
4 — Kibriti almak için odadan ayrılış.
5 — Kibriti yakış.
6 — Yaprağın kısa bir an yakılışı.

rıntılı olarak araştırmaya koyuldu. Kendisine yardımcılar bularak, ülkenin her yanındaki değişik yerlerde başka yalan makineleri ve başka bitkiler kullanarak çalıştı. Aralarında kıvırcık salatası, soğan, portakal ve muz da bulunan yirmibeşi aşkın değişik bitki ve meyva türlerini denedi. Hepsi de birbirini andıran gözlemleri, sanki, yaşama yeni bir bakışı getiriyor gibiydi.

Backster, önceleri, bitkilerin kendisinin niyetini algılama kapasitelerinin bir tür *«duyu-dışı algılama: ESP* (1) olması gerektiğini mütalaa etmişti. Ulaştığı varsayıma göre, ancak *«psişik»* olarak adlandırılabilecek bir *«bitkisel algılama»* türünü keşfetmiş olabilirdi. Acaba, bitkilerin yüksek bir hassasiyete ve *«duyu-dışı algılama»* yoluyla düşünmek ya da düşünceye tepki göstermek yeteneğine sahip olduğunu kanıtlamak artık bir bilim adamının imkânları dahilinde miydi? Bu yetenek açıklanabilir miydi, yoksa çoğu bilim adamının *«doğal güçler»* dedikleri şeyin sahası dışında mı kalıyordu?

«Duyu-dışı algılama» terimi üzerinde duran ve konuyu derinlemesine muhakeme eden Backster giderek yeni sonuçlara vardı. *«ESP,»* bilinen beş duyusal algılamanın çeşitlemeleri üzerinde ve ötesindeki algılama anlamına geliyordu. Backster, bitkilerde bu beş duyuya ilişkin hiçbir uzuv belirtisi bulunmadığına ve botanikçiler de Darwin'in zamanından beridir bitkilerde bir sinir sistemi tespit edemediklerine göre, bitkilerdeki bu algılayıcı duyunun çok daha temelde yatması gerektiğini ileri sürdü. Bundan da, insanlardaki beş duyunun, muhtemelen tüm doğa tarafından paylaşılan belirli bir ana algılamayı örten, sınırlayıcı hususlar olabileceği hipotezine ulaştı.

Backster, *«Belki de bitkiler gözleri olmaksızın çok daha iyi görüyorlar,»* diyordu, *«İnsanların gözler ile başardıklarından çok daha iyi görüyorlar.»* İnsanlar, beş

temel duyu ile, arzularına göre, algılamak, zayıf bir şekilde algılamak ya da hiç algılamamak arasında bir seçim yapabilirler. *«Eğer bir şeyin görünüşünü beğenmiyorsanız, öte yana bakabilir ya da hiç bakmıyabilirsiniz. Herkesin sürekli bir diğerinin zihnine girmesi halinde kaos olurdu.»*

Bitkilerin neleri duyabildiklerini ya da hissedebildiklerini keşfetmek isteyen Backster, bürosunu genişleterek tam anlamıyla bilimsel bir laboratuvar kurmaya koyuldu. Birkaç ay boyunca, birbiri arkasına her tür bitkinin *«polygraph»* kayıtları elde edildi. *'Süje'* olan yaprağın bitkiden koparılması (Bkz: Resim — 2), elektrod-

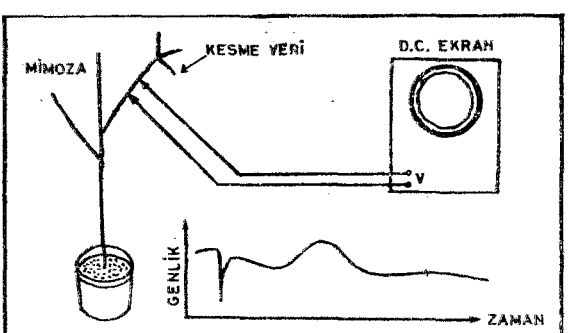

Resim: 2 **Mimoza bitkisinin yaralanmaya karşı verdiği karakteristik cevap diagramı.**

ların cesametinde küçültülmesi, hatta parçalanarak karışık bir şekilde elektrod yüzeyine yerleştirilmesi halinde dahi bir tepki oluşuyordu. Bitkiler sadece insanlardan gelen tehditlere karşı değil, odada aniden bir köpeğin ya da kendileri hakkında iyi düşünceler beslemeyen bir kişinin belirmesi gibi kesin ve açık olmayan tehditlere de tepki gösteriyorlardı.

Backster'in gözlemine göre bir bitki, aşırı bir tehlike ya da hasara uğrama ile tehdit edilmesi halinde, aynı bir insan gibi, kendini korumak amacıyla *'bayılmaktadır.'* Kanadalı bir bayan fizyoloğun, deneylerini izlemek üzere Backter'in laboratuvarına gelmesi bu olgunun ortaya çıkmasına neden olmuştu. Bayan fizyolog yanında bulunduğu süre boyunca Backster, deneye tabi tuttuğu altı bitkinin beşinden dümdüz bir temel - çizgi ölçümünden başka bir kayıt elde edememişti. Fenomeni ziyaretçisine gösterebilecek yeterlikte bir yanıtı ancak altıncı *'süje'*den alabilmişti. Öteki bitkileri neyin etkilediğini anlamak isteyen Backster, bayan fizyoloğa, yaptığı işin bitkilere zarar verici bir niteliği olup olmadığını sormuş ve bu bayanın, kullandığı tüm bitkileri deneylerinin sonunda kavurduğunu öğrenmişti. Ziyaretçinin laboratuvardan ayrılmasından tam kırkbeş dakika sonra *«philodendron»*ları kendilerine gelebilmişti.

Daha 1950'lerin sonlarında İngiliz *This Week* dergisinde yayımlanan bir yazıda, sebzelerin tuhaf elektrikî tepkilerini etüd eden İngiliz araştırmacıların, toplanacaklarını, turşu yapılacaklarını ya da yenileceklerini *«anlayan»* domateslerin gelişmelerinin durduğunu ve *«komaya girdiklerini»* tespit ettikleri anlatılıyordu. Doğanın, yaşamını yitirmekte olan bir bitkinin sakini bir ölüme yol açacak şekilde uyuşturulmasını ya da bayıltılmasını sağlayabileceği düşüncesi de insanlara oldukça rahatlatıcı ve ilginç gelebilir. Dahası, Backster, *«Bir bitkinin, toprakta çürüyeceği yerde,* 'daha yüksek' *bir yaşam biçiminin bir parçası haline gelmeyi takdir edebileceğini,»* söylemektedir.

Bir bitkinin *«hafıza»* yeteneğinin de bulunup bulunmadığını görmek üzere, Backster bir deney düzenledi. İçinde iki bitki duran bir odaya birbiri ardından altı kişi girecek, bunlardan, üzerinde talimat yazılı olan ka-

ğıdı önceden çekmiş bulunan —ki, hiç kimse seçilenin kim olduğunu bilmeyecekti— kişi, talimata göre, iki bitkiden birini saksısından çıkaracak, parçalayacak, sonra da üzerine basacaktı. Daha sonra, geriye kalan bitkiyi «*polygraph*» ile irtibatlandıran Backster, altı şüpheli kişiyi tekrar teker teker odaya soktu. «*Katil*» kişi girdiğinde, «*tanık*» bitki «*aşırı bir duygusal tepki*» göstermişti.

Bir başka dizi gözlem boyunca, Backster, bir bitki ile bakıcısı arasında, birbirinin yakınında olmasalar dahi, özel bir yakınlık bağı yaratılmış gibi göründüğünü farketmişti. Senkronize edilmiş kronometreler kullanarak, bitkilerinin, yandaki odadan, aşağı kattan ve hatta birkaç blok öteden kendilerine ulaştığı anlaşılan düşüncelerine ve dikkatine tepki göstermeyi sürdürdüklerini tespit ediyordu. Bir kez belirli bir kişiyle akort oldular mı, artık o kişiyle olan bağlantıyı, nerede olursa olsun, hatta binlerce kişinin arasında dahi olsa, koruyabiliyorlardı. Örneğin, bir Yeni Yıl gecesi, elinde not defteri ve kronometresi ile New York'un Times Meydanı'na çıkan Backster, başından bazı ufak tefek olaylar geçtikten sonra laboratuvara döndüğünde, birbirinden ayrı olarak üzerlerinde ölçüm yapılan üç bitkinin her birinin, geçirdiği küçük, duygusal maceralara birbirine benzeyen tepkiler gösterdiklerini görmüştür.

Backster, insanın düşüncelerinin ya da iç dünyasındaki hislerinin bir bitkiye ne gibi bir «*enerji dalgası*»yla aktarılabileceği hususunda bir fikre sahip değildir. Bitkileri hem bir Faraday kefesinin hem de kurşundan bir kutunun içine yerleştirerek izole etmeye çalışmıştır. Her iki izolasyon türü de bitki ile insanı birbiriyle irtibatlandıran iletişim kanalını ne kesebilmiş ne de tıkayabilmişlerdir. Backster'in vardığı önemli sonuca göre, taşıyıcı dalga eşdeğerinin, her ne ise, bir şekilde elektromanye-

tik spektrumun ötesinde bulunması ve makrokozmostan mikrokozmosa kadar faal olması gerekmektedir.

Bir gün, Backster'in, kesilen parmağı üzerine tentürdiyot bastırdığı bir anda, *«polygraph»* vasıtasıyla gözlemlenen bitki hemen tepki göstermişti. Herhangi bir canlı dokunun ölümüne tanık olan bir bitkinin *«polygraph»* kaydında rahatlıkla ayırt edilebilen bir desenin mevcudiyetini görmeye başlayan Backster, sözkonusu tepkinin, parmağındaki bazı hücrelerin ölümüne karşı oluştuğunu anlamıştı.

Bitkiler, acaba, çevrelerindeki bireysel hücrelerin ölümü seviyesinde dahi geçerli olan, hücre düzeyinde bir hassasiyet gösterebilirler miydi?

Bir başka sefer, tipik tepki kaydı, Backster'in yoğurt yemeye hazırlandığı bir sırada ortaya çıktı. Buna çok şaşan Backster, en nihayet, yoğurda karıştırdığı reçelin içerisinde bozulmayı önleyici kimyasal bir maddenin bulunduğunu farkettiğinde, bu maddenin canlı yoğurt basillerinden bazılarını öldürdüğünü anlamıştı. Aynı şekilde, grafik kâğıdına kaydolan bir diğer şaşırtıcı desen de bitkilerin, lavabonun borusundan aşağı akarken oradaki bakterileri öldüren kaynar suya karşı gösterdikleri tepkiyi ortaya koyuyordu.

Belirli bir tür hücresel şuurun tüm yaşam tarafından paylaşılması gerektiği fikrini incelemek üzere, Backster, amip, paramisyum mayası, küf kültürleri gibi her türlü tek hücrelilerin oluşturdukları enfüzyonları elektrodlarla irtibatlandırmanın bir yolunu buldu, *«Polygraph»* vasıtasıyla gözlemlenen bu tek hücrelilerin ortaya koydukları kayıtlar, bitkilerinki kadar ilginçti.

Bu tür gözlemler, sanki, tek hücre düzeyine kadar inen bir çeşit komple hafızanın mevcudiyetini ima ediyor gibidir ve bundan da beynin sadece bir devre açıp

kapama mekanizması olabileceği ve bir hafıza depolama uzvu olması gerekmediği sonucunu çıkarabiliriz.

Backster, *«Bilinçlilik, hücresel düzeyde kesiliyor gibi görünmemektedir,»* demektedir, *«Moleküler düzeye ve daha da ötesine inebilir. Klâsik anlayışla cansız olarak mütalaa edilen her türlü şeyin tekrar değerlendirilmesi gerekebilir.»*

Bütün bu çalışmalarının sonunda, bulgularını bilimsel bir dergide yayımlamak isteyen Backster, kişisel müdahalenin hiçbir şekilde sözkonusu olmadığı ve kendisinin cihazları bir şekilde telepatik olarak etkileme ihtimalinin kesinlikle bulunmadığı özel bir deney düzenlemesi gerektiğini anlamıştı. Tüm işlem otomatik bir hale getirilmeliydi. İki buçuk yıllık bir sınama - yanılma sürecinden sonra, en nihayet şöyle bir deneyde karar kıldı: Büronun içinde ya da yakınında herhangi biri bulunmadan, otomatik bir mekanizma vasıtasıyla ve rasgele bir zamanda canlı hücreler öldürerek, bitkilerin tepki gösterip göstermediklerini görecekti.

Tropik balıkların yiyeceği olarak satılan salamura karidesleri kullanan Backster, bir çanakta topladığı karidesleri içinde kaynar su bulunan bir kaba otomatik olarak boşaltacak bir düzen geliştirdi. Mekanik bir programlayıcı bu düzeni rasgele faaliyete geçirdiği için de ne Backster'in ne de asistanların olayın ne zaman meydana geleceğini bilmeleri imkânsızdı. Kıyaslama imkânsızdı. Kıyaslama imkânı verecek bir kontrol unsuru olarak, içinde salamura karides bulunmayan sade suyu değişik zamanlarda kaba boşaltmak üzere başka çanaklarda programlamıştı. Üç bitki, üç ayrı odada yer alan üç ayrı yalan makinesiyle irtibatlandırılıyordu. Dördüncü bir *«polygraph»* ise elektrik şebekesindeki dalgalanmaların ya da deney çevresi yakınında ya da içerisinde oluşan

elektromanyetik parazitlerin neden olabileceği muhtemel değişmeleri belirlemek üzere sabit değerli bir direnç bağlanacaktı. Bütün bitkiler üzerindeki ışık ısısı aynı derecede tutulacak ve bitkiler, fazladan bir tedbir olarak, dışardaki bir kaynaktan getirilerek kademeli alanlardan geçirilecek ve deney öncesinde hemen hemen hiç el değmemiş bir halde bulunacaklardı.

Deney için, elektrodların basıncına rahatlıkla dayanabilecek güçteki iri yapraklarından ötürü *«Philodendron cordatum»* türünden bitkiler seçilmişti. Birbirini izleyecek deney serilerinde aynı türün değişik bitkileri kullanılacaktı.

Bilimsel açıdan, Backster şu hususu kanıtlamak istiyordu:

«(...) bitki yaşamında henüz tanımlanmamış bir ana algılama mevcuttur, ki hayvan yaşamının son buluşu, bu algılama yeteneğini ortaya koymak için, uzakta yerleşik bir uyarıcı olarak yararlı olabilir ve bitkilerdeki bu algılama melekesinin beşerî müdahale olmaksızın işlev gördüğü gösterilebilir.»

Bu deneylerin sonuçları, bitkilerin, kaynar suyun içine düşen karideslerin ölümüne şiddetle ve eşzamanlı olarak tepki gösterdiklerini gözler önüne serdi. Laboratuvarı ziyaret eden bilim adamlarının kontrol ettikleri otomatik gözleme sistemi, bitkilerin karideslerin ölümüne, tutarlı bir şekilde, şans ihtimaline karşı beşte bir oranında bir tepki gösterdiklerini ortaya koymuştu.

Bu deney ve sonuçları, *«Bitki Yaşamında Ana Algılama'nın Kanıtları»* («Evidence of Primary Perception in Plant Life, *«The International Journal of Parapsychology*, Vol. 10, no. 4, Winter 1968, p. 329) başlığı altında yayımlanmış bulunmaktadır. Backster'in *«hücresel düzeyde ana algılama»* olarak açıkladığı olgu ise bugün *«Backster Etkisi»* adıyla anılmaktadır.

2. BÖLÜM

Sovyetler'de Bitkiler Üzerinde Araştırmalar

Yakın zamanlarda bitkilerle iletişim kurma konusuna duyulan ilgi ve bu olgu üzerinde yürütülen deneyler sadece Batı'ya özgü değildir. Ekim 1970'de Sovyetler Birliği'ndeki milyonlarca gazete okuyucusu, *Pravda* gazetesi *«Yaprakların Bize Anlattıkları»* başlıklı bir makale yayımladığında, bitkilerin hislerini insanlara ilettiklerine dair düşüncelerle karşılaşmış oldular. Komünist Parti'nin resmî yayım organı, *«Bitkiler konuşuyor... evet, bağırıyorlar,»* diye bildiriyordu.

«Talihsizliklerini teslimiyet içerisinde kabul edişleri ve sessizce acıya katlanışları sadece görünüşte öyledir,» diyen *Pravda* yazarı V. Chertkov, Moskova'nın ünlü Timiryazev Ziraî Bilimler Akademisi'ndeki Yapay İklim Laboratuvarı'nı ziyaret ettiğinde bu olağandışı fenomene şahsen nasıl tanık olduğunu anlatıyor:

«Gözlerimin önünde bir arpa filizi, kökleri sıcak suya batırıldığında, tam anlamıyla bağırdı. Hakikaten, bu bitkinin, 'sesi,' *geniş bir kağıt bant üzerinde* 'boşanan göz yaşları'nı *ortaya döken özel ve son derece hassas bir elektronik cihaz tarafından kaydoluyordu. Kayıt kaleminin, sanki delirmiş gibi, arpa filizinin ölüm ıstırabını beyaz kağıt üzerine geçirmesine rağmen, küçük bitkinin kendisine bakıldığında neler geçirdiğini tahmin et-*

mek imkânsızdı. Her zamanki gibi yemyeşil olan yaprakları dimdik dururken bitkinin 'organizması' *ölmek üzereydi. İçindeki bir tür* 'beyin' *hücreleri nelerin olup bittiğini bize haber veriyorlardı.»*

Chertkov, ayrıca, Akademi'nin Bitki Fizyolojisi Fakültesi Dekanı olan Prof. Ivan Isidorovich Gunar ile bir de röportaj yapmıştı. Prof. Gunar'ın yardımcıları ile birlikte yürüttüğü yüzlerce deneyin hepsi de insandaki gayet iyi bilinen sinir empülslerine benzeyen elektrikî empülslerin bitkilerde de bulunduğunu onaylıyordu. Prof. Gunar, bitkilerden, aynı insanlardan bahsedermiş gibi söz ediyor, bireysel alışkanlıklarını, özelliklerini ve eğilimlerini ayırt ediyordu.

Chertkov, Gunar hakkında şunları yazıyor: *«Hatta onlarla konuşuyor gibi görünüyor ve bana öyle geliyor ki, bitkileri, bu iyi kalpli saçları aklaşan profesörün sözlerini dinlemekteler. Ancak belirli bir güce sahip kişiler böyledirler.* 'Yaramazlık' *yapan uçağıyla konuşan bir deney pilotundan dahi bahsedildiğini duymuş, gemisiyle konuşan eski bir kaptanla bizzat karşılaşmıştım.»*

Gunar'ın, mesleği mühendislik olan baş asistanı Leonid A. Panishkin'e, neden eğitilmiş olduğu teknolojiyi bırakıp da Gunar'ın laboratuvarında çalışmayı tercih ettiği sorulduğunda şu ilginç yanıtı veriyordu: *«Orada metalurji ile ilgileniyordum; burada ise yaşam var.»* Özellikle, bitkilerin kendilerine özgü ihtiyaçlarına en uygun gelebilecek koşulları ve ışık ile karanlığa nasıl tepki gösterdiklerini araştırmakla ilgileniyordu. Aydınlatma kuvveti Güneş'inki kadar olan özel bir lamba kullanmak suretiyle, bitkilerin normal süreyi aşan bir gün sonunda yorulduklarını ve geceleyin dinlenmeye ihtiyaç duyduklarını tespit etmişti. Bir gün bitkilerin bir seradaki ışıkları istedikleri zaman yakıp söndürmelerinin mümkün olabileceğini düşünüyordu. Panishkin'in fasul-

yelerinin kökleri önce soğutulup arkasından sıcak suyla ısıtıldığında, kayıt kaleminden hemen bir tepki belirtisi gelmiyordu. Fasulyeler, sanki soğuğu *'hatırlıyor'* ve yanıt vermek için bir şekilde isteksizce davranıyorlardı. Bu olgu, sebze yaşamında gerçekten de hafıza unsurlarının mevcut olduğu hususunda Panishkin'i ikna etmişti.

Gunar ekibinin çalışmaları, bitkilerin yetiştirilmesinde yeni ufuklar açabilir. Şöyle ki, laboratuvarlarında elde ettikleri bulgulara göre, sıcağa, soğuğa ve iklimle ilgili diğer faktörlere daha dayanıklı olan bitkiler, ekibin cihazları ile deneye tabi tutulmak suretiyle birkaç dakika içinde seçilebilirler. Halbuki, bu nitelikler şimdiye kadar jenetikçiler tarafından yıllar süren çalışmalar sonucunda tespit edilebiliyordu.

1971 Yazı'nda, Amerika'daki A.R.E.'den (Association for Research and Enlightenment: Araştırma ve Aydınlanma Derneği) (2) bir delegasyon Sovyetler Birliği'ni ziyaret etmişti. Panishkin, dört tıp doktoru, iki psikolog, bir fizikçi ve iki eğitimciden oluşan Amerikalılar'a *«Bitkiler Şuurlu mu?»* adında bir film gösterdi. Film, güneş ışığı, rüzgâr, bulutlar, gecenin karanlığı, sinek ve arılardan gelen taktiksel uyaranlar, kimyasal maddeler ile yanmanın yol açtığı yaralar ve hatta, bir sarmaşığın, sarılabileceği bir yapıya olan yakınlığı gibi çevresel faktörlerin bitkiler üzerinde oluşturduğu etkileri ortaya koyuyordu. Ayrıca, filmde, bir bitkinin kloroform buharı içinde tutulmasının, bir yaprağa şiddetle vurulduğunda normal olarak görülen, bitkilere özgü o biyopotansiyel nabzı ortadan kaldırdığı gösteriliyordu. Filmden anlaşıldığına göre, Ruslar, bir bitkinin diğer bitkilere göre sağlık durumunu tespit etmek üzere bu nabızların özelliklerini araştırıyorlardı. Amerikalı doktorlardan William McGarey, raporunda, filmin şaşırtıcı yanının done-

leri kaydetmek için kullanılan metodlar olduğunu belirtiyordu. Entervalometre (3) aracılığıyla çekilen bölümler, bitkileri, büyürken sanki dans ediyorlarmış gibi gösteriyordu. Çiçekler, sanki değişik bir zaman boyutunda yaşayan varlıklarmışcasına, günışığında açılıyor ve karanlığın gelişiyle kapanıyorlardı. Yaralanmaların yol açtığı tüm değişimler, bitkilerle irtibatlandırılmış bir «polygraph»daki hassas cihazlarla kaydediliyordu.

1972 yılı Nisan ayında, Zürich'de yayımlanan, *Weltwoche* adındaki bir İsviçre gazetesi, Backster ve Gunar'ın, her ikisinin de aynı zamanlarda ve bağımsız olarak gerçekleştirdiklerini ileri sürdüğü çalışmalarını anlatan bir yazı yayımladı. Bu yazı, aynı hafta içinde, *Za Rubezhom* adlı Sovyet dergisinde Rusça olarak çıktı. Yazının, «*Bitkilerin Harikulâde Dünyası*» başlıklı Rusça çevirisinde denildiğine göre, bu bilim adamları, «*bitkilerin sinyaller aldıklarını ve bunları özel kanallar vasıtasıyla belirli bir merkeze aktararak orada bu bilgiyi işlemden geçirip yanıt mealinde tepkiler hazırladıklarını ileri sürmektedirler. Bu sinirsel merkezin yeri, insandaki kalp adelesi gibi açılıp kasılan kök dokularında teşhis edilebilir. Deneyler göstermiştir ki, bitkilerin kesin bir* 'yaşam ritimleri' *vardır ve muntazaman dinlenmedikleri takdirde ölürler.*»

Weltwoche'deki makale, Moskova'da yayımlanan *Izvestia* gazetesinin yayımcılarının da dikkatini çekmişti. Gazetenin haftalık dergi ekine bu konuda bir yazı hazırlaması için yazar M. Matveyev görevlendirildi. Matveyev, yetkili bir kişinin de fikrini almak amacıyla Leningrad'a giderek, Agrofizik Enstitüsü'nün Biyosibernetik Laboratuvarı Başkanı olan Vladimir Grigorievich Karamanov'la bir röportaj yaptı.

Agrofizik Enstitüsü'ne genç bir biyolog olarak katı-

lan Karamanov, daha 1950'lerde, bitkilerin ısılarını, sapları ile yapraklarındaki sıvı akış hızını, ne kadar terlediklerini, büyüme hızlarını ve ışımalarındaki özellikleri kaydetmek üzere mikrotermisterler, ağırlık tensometreleri ve daha başka cihazlar geliştiriyordu. Kısa bir süre sonra, bir bitkinin ne zaman ve ne kadar sulanmak istediğine, daha fazla beslenmeyi arzu edip etmediğine ve çevresinin bu bitkiye ne kadar sıcak ya da soğuk geldiğine ilişkin olarak ayrıntılı bilgiler edinmeye başlamıştı. Karamanov, «*S.S.C.B. Bilimler Akademisi Raporları*»nın 1959 yılı, birinci sayısında yayımladığı «*Bitki Ziraatinde Otomasyonun ve Sibernetiğin Uygulanması*» başlıklı bir yazısında bu bulgularından bahsediyordu.

Izvestia gazetesi yazarına göre Karamanov, bayağı bir fasulyenin ne kadar ışığa ihtiyacı olduğu hakkında, beyin görevi gören bir cihaza sinyal veren «*eller*» edindiğini göstermişti. Beyin «*ellere*» sinyaller gönderildiğinde, «*onlara bir düğmeye basmaktan başka bir iş kalmıyordu ve bitkiye de böylece, kendisine en uygun gelen uzunluktaki* 'gündüzünü' *ve* 'gecesini' *bağımsız olarak tayin etmek hakkı tanınmış oluyordu.*» Daha sonra, aynı fasulye, «*bacaklar*» edinerek, sulanmak istediğinde bir cihaz aracılığıyla sinyal verebilir duruma gelmişti. «*Tamamen rasyonel bir varlık olduğunu ortaya koyarak, suyun hepsini birden içmeyip, aldığı miktarı saatte iki dakikalık süreler halinde kısıtladı. Böylece, su ihtiyacını, yapay bir mekanizmanın yardımıyla ayarlamış oldu.*»

Matveyev, vardığı sonucu, «*Bu gerçek bir bilimsel ve teknik sansasyondur; yirminci yüzyıl insanının teknik yeteneklerinin açık bir teşhiridir,*» diye belirtiyordu.

Backster'in yeni bir şey keşfedip keşfetmediği hakkında kendisine bir soru yöneltildiğinde ise Karamanov şu yanıtı vermişti:

«*Hiç de değil! Bitkilerin çevrelerindeki dünyayı al-*

gılayabilmeleri, dünyanın kendisi kadar eski bir hakikattir. Algılama olmaksızın çevreyle uyum yoktur ve olamaz. Eğer bitkilerin hiçbir duyu organı bulunmasaydı ve kendi dilleri ve hafızaları ile bilgi aktarma ve işleme tabi tutma yoluna yordamına sahip olmasalardı, yok olmaları kaçınılmazdı.»

Karamanov, Backster'in sansasyonel keşiflerine ilişkin olarak da, *«Gerçek şudur ki, ne o ne biz ne de dünyadaki herhangi biri henüz tüm bitki yanıtlarını deşifre etmeye, birbirlerine* 'söyledikleri'*ni ya da bize* 'bağırdıkları'*nı işitmeye ve anlamaya hazır değiliz,»* diyordu.

Karamanov, ayrıca, ilerki bir zamanda bitkilerin tüm fizyolojik süreçlerini sibernetik olarak yönetmenin mümkün olacağını, fakat bunun *«sansasyon amacı için değil de bitkilerin kendi yararlarına»* yapılacağı kehanetinde bulunmuştur. Bitkiler, elektronik cihazların yardımıyla, çevrelerini otomatik olarak ayarlayabildikleri ve kendi gelişimleri için en iyi koşulları tayin edebildikleri zaman, artık tahıllardan, sebze ve meyvalardan daha büyük çapta hasat elde etmeye doğru da büyük bir adım atılmış olacaktır. Bu gelişmelerin öyle kısa sürede gerçekleşecek şeyler olmadıklarını kesinlikle belirten Karamanov, *«(...) sadece, bitkilerle konuşmayı ve kendilerine özgü dillerini öğrenmekle kalmayıp, bitkilerin yaşamını kontrol etmemize yardımcı olacak kriterleri ortaya çıkarıyoruz. Bu zorlu, fakat çekici yolda, halen, birçok sürpriz bizi beklemektedir,»* diyordu.

Izvestia'daki makaleyi, 1972 Yazı'nda *Nauka i Religiya* dergisinde yayımlanan bir yazı izledi. Yazıyı hazırlayan mühendis A. Merkulov, Backster'in bitkilerinin salamura karideslerin ölümüne ve *'komşu'* bitkinin katiline karşı nasıl tepki duyduklarını anlatıyor ve sonra, bitkilerin insanlardaki ruh hallerine böylesi yanıtlar verdikleri hususun Alma Ata'daki Devlet Üniversitesi'n-

de tespit edilmiş olduğunu ekliyordu. Bilim adamları, Kazakistan'ın başkenti Alma Ata'nın geniş elma bahçelerinin bulunduğu bir bölgesinde bitkilerin, sahiplerinin rahatsızlıklarına ve duygusal hallerine defaatle tepki gösterdiklerini tespit etmişlerdi. Uzun bir süreden beridir benimsenen, bitkilerin kısa süreli bir hafızaya sahip olduklarına ilişkin görüşü de böylece onaylıyorlardı. Fasulyeler, patatesler, buğday ve düğün çiçeği, uygun şekilde verilen *«talimatlar»*dan sonra bir zenon-hidrojen lambasının yanıp sönme frekansını sanki hatırlayabiliyorlardı. Bitkiler, bu yanıp sönmeleri, Merkulov'un tabiriyle, *«ender görülen bir dakiklik»* ile tekrarlıyorlardı. Düğün çiçeği onsekiz saat gibi uzun bir aradan sonra belirli bir frekansı tekrarlayabildiği için de bitkilerde *«uzun süreli»* hafızadan bahsetmek mümkün oluyordu.

Bu yanıtın alınmasından sonra Kazak bilim adamları, yanına mineralleştirilmiş bir kaya parçası konulduğunda onu tanıması için bir *«philodendron»*u koşullandırmaya çalıştılar. Pavlov'un köpekler üzerinde uyguladığı sistemi kullanarak, mineralleştirilmiş bir maden cevherini bitkinin yanına her koyuşlarında onu da aynı anda bir elektrik şokuyla *«cezalandırıyorlardı»*. Maden cevheri yanına konulduğunda, acı veren şoku bekler bir hale giren bitkinin *«duyguları altüst oluyor,»* böylelikle de bitkide bir *«şartlı refleks»* durumu ortaya çıkıyordu. Dahası, *«philodendro»*nun, mineralleştirilmiş bir maden cevheri ile hiçbir mineral ihtiva etmeyen benzer bir kaya parçasını birbirinden ayırt edebilmesi de bitkilerin bir gün jeolojik araştırmalarda kullanılabileceklerini gösteriyordu.

Merkulov, yazısına, bitki gelişimindeki tüm süreçlerin kontrolünün tüm yeni deney çalışmalarının nihaî amacı olduğu düşüncesiyle son veriyor ve Sibirya'nın

Krasnoyarsk kentindeki bir fizik enstitüsüyle ilgili olarak da şunları yazıyordu:

«Fizikçiler, daha şimdiden, tek hücreli bir deniz yosunu olan 'Chlorella'nın gelişimini ayarlıyorlar. Deneyler sürmekte ve giderek karmaşık bir hale gelmektedir. Kuşkusuz, pek uzak olmayan bir gelecekte bilim adamları sadece basit bitkilerle yetinmeyip daha yüksek düzeyden bitkilerin de gelişimini kontrol edebilecekler.»

1972 Kasımı'nda Sovyet okuyucuları bu kez de popüler bilimle ilgili önde gelen bir kuruluş olan *'Bilgi'* derneğinin çıkardığı *Znaniya Sila* («Bilgi güçtür») adlı dergide, Prof. V.N. Pushkin'in yazdığı, *«Çiçek, Bana Cevap Ver!»* adlı makaleyle karşılaştılar. Bir psikoloji doktoru olan Pushkin, yazısına Backster'in karides deneyinin ayrıntılı bir tarifiyle başlayarak, genç asistanlarından V.M. Fetisov'un evinden getirdiği sardunya çiçeğini laboratuvarındaki ensefalografla irtibatlandırmak suretiyle *«Backster Etkisi»* ile ilgili deneylere nasıl başladıklarını anlatıyordu. Bu deneyler onları, hipnotize edilmiş bir kimsenin normal birine nazaran, bir bitkiye duygularını daha bir doğrudan ve kendiliğinden gönderebilmesi gerektiği inancına ulaştırdı. Pushkin, ipnoz kullanma politikası ile ilgili olarak şöyle yazıyordu:

«Eğer bir bitki, genel olarak, bir insandaki psikolojik hallere tepki gösterebiliyorsa, güçlü bir duygusal parazite yanıt vereceği muhakkaktır. Fakat, korku, mutluluk, üzüntü hallerini bir emirle nasıl oluşturabiliriz ki? Buradaki güçlüğü ipnoz sayesinde ortadan kaldırmak mümkündür. İyi bir hipnotist süjesinde son derece çeşitli ve aynı zamanda da yeterince güçlü deneyimler oluşturabilir ve sanki, bir insanın duygusal küresiyle irtibatlanabilir. Bu da deneylerimiz için gerekli olan şeyin ta kendisidir.»

Pushkin ve asistanı Fetisov, bu amaçla, Georgi An-

gushev adındaki genç bir Bulgar hipnotist ile birlikte çalışmaya karar verdiler. Angushev, hipnotize ettiği birçok kişi arasında, trans haline kolayca girenleri seçti. Sovyet araştırmacıları, özel olarak seçilen bu kişilerle çalışmalarına rağmen, cesaret verici ilk sonuçları ancak uzun bir süre sonra alabildiler.

Bir gün, Pushkin'in *«canlı bir mizaca ve kendiliğinden ortaya çıkan bir duygusallığa»* sahip bir kişi olarak tanımladığı, Tanya adındaki genç bir bayanla çalışmaya başladılar. Tanya'yı, ensefalografın irtibatlı bulunduğu bir çiçeğin seksen santimetre kadar ötesinde bulunan rahat bir koltuğa oturttular. Kendisini transa sokan Angushev, dünyanın en güzel kadınlarından biri olduğunu telkin etti. Anında gülümsemeye başlayan Tanya'nın yüz ifadesi, çevresindeki kişilerden gelen ilginin kendisine büyük bir haz verdiğini gösteriyordu. O ana kadar dümdüz bir çizgi kaydeden kayıt kalemi, bu haz deneyimlerinin en aşırı noktasında bir dizi sinirli dalgalar çizdi.

Angushev daha sonra Tanya'ya, kuru bir ayazın çıktığını ve havayı sertleştirdiğini söyledi. Tanya'nın tepkisi aniden değişiverdi. Hafif yaz giysileri içinde donduruçu havada dışarıya çıkarılan bir insan gibi titremeye başlamış ve yüzü üzüntü ve acıyla karışık bir şekilde buruşmuştu. Tanya ıstırabının doruğundayken, bitki, grafik kağıdının üzerinde güçlü bir dalgalı çizgi daha kaydetti. Bundan sonra Angushev, süjesine, gelişigüzel bir şekilde, olumlu ya da olumsuz duygular telkin etti ve çiçek de her seferinde yerinde bir tepkiyle yanıt verdi. Psikologlar, bu yanıtların odada tesadüfen oluşan olayların sonucu olmadığını kanıtlamak üzere, deneyleri arasındaki uzun süreler boyunca ensefalografı açık bırakarak çalıştırdılar. Bu süreler dahilinde herhangi tür bir tepki kaydedilmedi.

Pushkin ve Fetisov, bitkinin, Backster'in iddia etti-

ği şekilde, bir yalanı tespit edebilip edemeyeceğini görmeye karar verdiler. Tanya'ya birle on arasında bir rakam tutması telkin edildi ve bu rakamı, ısrarla sorulsa dahi, hiçbir zaman açıklamaması söylendi. Araştırmacılar, tuttuğu rakamın o olup olmadığını Tanya'ya sormak üzere her rakamdan sonra duraklayarak birden ona kadar yavaşça saydılar. Tanya kendilerini her seferinde kesin bir *«Hayır!»* ile yanıtladı. Psikologlar Tanya'nın yanıtları arasında herhangi bir fark göremedilerse de, bitki, beş rakamı sayıldığında süjenin iç dünyasına, belirgin ve açık bir tepki gösterdi. Tanya'nın seçtiği ve açıklamamak için söz verdiği rakam beşti!

Bu alanda yürüttüğü birçok deneyin sonunda Pushkin, çiçekteki bitkisel hücrelerin, beşerî süjelerin sinir sistemlerinde ya da muğlak bir ifadeyle *«duygusal halleri»* denilen şeyde oluşan süreçlere tepki gösterdikleri sonucuna vardı. Çiçeğin tepkisine bir anlam vermek isteyen Pushkin şunları yazıyordu:

«Belki de enformasyona dayalı iki sistem, yani bitki hücreleri ile sinir sistemi arasında özel bir irtibat mevcuttur. Bitki hücresinin dili ile sinir hücresinin dili arasında bir bağlantı olabilir. Birbirinden tamamıyla farklı olan bu canlı hücreler sanki bir diğerini 'anlayabiliyorlardı.'»

Pushkin'e göre, en sonunda nasıl bir hakikat ortaya çıkarsa çıksın, bir husus kuşku götürmemektedir: *«Bitki ile insan arasındaki ilişkilerin araştırılması çağdaş psikolojinin en acil sorunlarından bazılarına ışık tutabilir.»*

Bitkiler dünyasının, bu bilimsel çalışmaların ardında yatan sihir ve esrarı ise, popüler bir yazar olan Vladimir Soloukhin'in *«Çimen»* (Trava) adlı kitabına konu olmuştur. Bu kitabın metni, 1972 yılı sonlarında, *Nauka i Zhizn* dergisinin dört sayısı boyunca yayımlanmıştı.

Gunar'ın yaptıklarını hayranlıkla okuyan Soloukhin, bu çalışmaların Rusya'da neden daha fazla bir heyecan yaratmadığına hayret ediyordu: *«Belki de bitkilerdeki hafıza unsurları yüzeysel bir şekilde incelenmiştir ama, en azından, kağıda geçirilmiş olarak işte orada, karşımızda duruyorlar! Yine de hiç kimse,* 'Duydunuz mu? Bitkiler hissediyorlarmış! Acıyı hissedebiliyorlarmış! Bağırıyorlarmış! Bitkiler herşeyi hatırlıyormuş!» *diyerek arkadaşlarına ve komşularına seslenmiyor, telefonda bağırmıyor!»*

Ancak, kendi araştırmaları sırasında Soloukhin, Sovyet Bilimler Akademisi'nin önde gelen üyelerinden olan ve Sibirya'daki Akademgorodok Araştırma Merkezin'de çalışan bir bilim adamının yaptığı şu açıklamaya rastlamıştı:

«Hiç şaşırmayın! Biz de bu türden birçok deney yürütüyoruz ve hepsi de bir tek şeye işaret ediyorlar: Bitkilerde hafıza vardır. İzlenimler edinebilip bunları uzun süreler boyunca 'akıllarında' *tutabilirler. Aramızdan biri, bir sardunya çiçeğini birbirini izleyen birkaç gün boyunca sürekli taciz etti ve hatta işkenceye tabi tuttu. Çimdikledi, parçaladı, yapraklarına iğne batırdı, canlı dokuları üzerine asit damlattı, kibritle yaktı ve köklerini kesti. Bir diğer kişi ise aynı sardunyaya şefkatle baktı, suladı, toprağını işledi, üzerine tatlı su püskürttü, ağır dallarını destekledi, yanıklarını ve yaralarını tedavi etti. Cihazlarımızı bitki ile irtibatlandırdığımız zaman ne oldu dersiniz? İşkenceci, bitkinin yanına yaklaşır yaklaşmaz cihazın kayıt aleti delice hareket etmeye başladı. Sardunya sadece* 'sinirlenmekle' *kalmamış, korkmuş, dehşet içinde kalmıştı. Eğer elinden gelseydi, ya kendini pencereden aşağıya atardı ya da kendisine işkence yapan kişiye saldırırdı. Bu engizisyoncu dışarı çıkıp da onun yerini iyi yürekli kişi aldığında sardunya yatıştı,*

gönderdiği empülsler şiddetini kaybetti, kayıt cihazı düzgün —hatta, 'şefkatli' diyebiliriz— çizgiler kaydetmeye başladı.

Soloukhin'in bilmediği bir husus da Sovyet bilim adamlarının, bitkilerdeki dostunu ve düşmanını tanıma yeteneğine ilâveten, su verilen bir bitkinin sudan mahrum bırakılan bir bitkiyle bu suyu paylaştığını farkettikleriydi. Sovyet Bitki Araştırma Enstitüsü'ndeki Sovyet botanikçileri, bir cam kutu içinde ekili olan bir mısır sapına birkaç hafta süreyle su vermediler. *'Tutuklu'* mısır ölmediği gibi, yakınında ekili olan ve normal koşullar altında büyütülen mısır sapları kadar sıhhatli kalarak serpilmeye devam etti. Botanikçilere göre, sağlıklı bitkilerden *'esir'* arkadaşlarına su aktarılmıştı! Ancak, bunun nasıl gerçekleştirildiği hakkında da bir fikirleri yoktu (4).

Bitkiler, enerjileriyle, hemcinslerinin yanısıra insanlara da yardımcı olmaktadırlar. Dr. Nikolai Yurchenko, Kara Deniz kıyısındaki Sukhumi Sanatoryumu'nda yirmi yıl boyunca, bitkilerin insan sağlığı üzerindeki etkilerini incelemiştir. Belirli çiçeklerle ağaçların —söğüt, huş, meşe ağaçları, güller— bazı tedavilerde şifa verici bir tesirleri olduğunu ileri sürmektedir. Güller, koyu kırmızı çiçekler, söylendiğine göre, sinir hastalıklarına iyi gelirler. Dr. Yurchenko'ya göre, hastalar doğal bir şekilde, kendilerine en yararlı olacak türden yeşilliklere ve çiçeklere doğru çekilirler. Gürcistan Astropikal Çiftçilik Enstitüsü'nden Akaki Kereselidze, sadece *«boş güzellik»* uğruna düzenlenmiş olmayıp bedenin belirli kısımlarının yeniden canlandırılmasına ve güçlendirilmesine destek olmaları amacıyla seçilen yeşilliklerle bezenmiş *«sağlık parkları»* önermektedir.

Sovyet Kirlian fotoğrafçılığı, çeşitli bitkilerden neşrolunan ve bitkilere özgü diyebileceğimiz enerji desen-

leri ortaya koymaktadır. Bunun dışında, Sovyetler Birliği'nin çeşitli halklarındaki binlerce yıllık tradisyon birikimi düşünüldüğünde, bazı Sovyet araştırmacılarının yapraklardan ve ağaç kabuklarından yeni yeni iksirler elde etme çabalarının yanısıra, diğer bazı bilim adamlarının, bitkilerin şifalı neşriyatları olduğu hakkındaki eski halk inancını araştırmaları oldukça önem kazanmaktadır.

Bitki enerjilerinin ve neşriyatlarının bilimsel incelenimine, 1920'lerde elde ettiği deneysel donelerle katkıda bulunmuş olan bir Sovyet bilim adamı da Dr. Alexander Gurvich'ti (5). *«Tüm canlı hücreler görünmeyen bir ışıma üretirler,»* diyen Gurvich, belirli bitkilerden çıkan ışınlar tespit ettiğini ileri sürüyor ve bunlara *«mitojenetik ışıma»* adını veriyordu.

Gurvich, bu olguyu araştırmak için son derece ilginç bir deney düzenledi. *«Soğan topu»* diye adlandırabileceğimiz bu deney sırasında, bir soğanın ucundan neşrolunan ışıma bir diğer soğanın yan tarafını bombardıman ederek bu soğanın hücrelerinin gelişiminde yüzde yirmibeş oranında bir artışa yol açmıştı. Bu tuhaf ışıma, maya ve bakterilerin gelişimini de arttırıyordu. Aynı ışıma camdan geçememiş ama, kuvartzdan geçmişti. Gurvich, bitkilerin yanısıra insanlardan da çıkan mitojenetik ışınlar tespit etti ve hastalığın bu ışınları değiştirdiğini keşfetti. Hasta bir insanın bir maya kültürünü birkaç dakika süreyle tutması, yaşam dolu maya hücrelerini öldürmek için yeterli oluyordu.

Gurvich'in bu çalışmaları, özellikle tıp açısından çok büyük bir gelecek vadetmelerine rağmen, sözkonusu ışımanın arkasındaki mekanizmayı açıklayabilecek bir teori ortaya koyamadığı için unutulup gitmişti. Ancak günümüzde, Kirlian fenomenini ve *«biyo-ışıldama»*yı (bioluminescence) etüd eden Sovyet bilim adamları Gurvich'in bulgularını tekrar ortaya çıkararak yeni baştan değerlendirme görevini üstlenmişlerdir. Nitekim, Gur-

vich'in bu bulgularını hatırlayarak çalışmalarında kullanan bir Sovyet bilim adamları grubu, hücrelerin, mesajlarını özel elektromanyetik ışınlar halinde şifrelemek suretiyle *«haberleşebildiklerini»* keşfetmişlerdir (Bkz: s. 2) (6). Canlı hücreler arasında belirli bir mesafe öteden *«ilişki»* kurulması, muhakkak ki, Backster'in bitkilerde tespit ettiği *«Backster Etkisi»*nin, yani *«hücresel düzeyde ana algılama»*nın gerçekliğini ortaya koyan, aynı paraleldeki bir olgudur.

İnsan bedenindeki akupunktür noktalarını kontrol noktaları olarak kullanmak suretiyle bedendeki enerji akımını kaydeden bir cihazın mucidi olan Moskovalı genç fizikçi Dr. Victor Adamenko (7) bitkileri de genellikle canlı detektörler ve seziciler (sensor) olarak mütalaa etmekte ve *«Zamanla canlı triyodlar (8), alıcılar, üreteçler ve biyotroniğin öteki yaratıları ortaya çıkabilir,»* demektedir. Adamenko'ya göre, bu tür biyodetektörler ile, cansız cihazlarımız vasıtasıyla tespit edemediğimiz enerji biçimlerini tespit edebiliriz.

Dr. Adamenko, bitkilerin bu alıcılık vasıfları ile ilgili olarak, Backster'in bulgularını destekleyen bir gözlem yapmıştır:

«Deneyler göstermektedir ki, bitkiler yüzelli kilometrelik bir mesafeden bir tür neşriyat alabilmekte ve Faraday kafesleri ya da metal kaplar kullanılmak suretiyle elektromanyetik dalgalardan izole edilmeleri bitkilerin sözkonusu sinyali almalarını engelleyememektedir.»

Moskova Üniversitesi profesörlerinden, Coğrafî Bilimler doktoru I. Zabelin, *Literaturnaya Gazeta*'da çıkan *«Tehlikeli Hülyalar»* adlı makalesinde şunları yazıyordu :

«Doğanın dilini, ruhunu ve mantığını anlamaya ancak yeni yeni başlıyoruz. Bitkilerin yetmişyedi perdenin arkasındaki 'iç dünyaları' *biz insanların gözünden henüz saklıdır.»*

3. BÖLÜM

Uzak Doğu'da Bitkiler Üzerinde Araştırmalar

a — Dr. T.C. Singh ve Araştırmaları

Güney Hindistan'daki Annanalai Üniversitesi Botanik Bölümü'nün Başkanı olan Dr. T.C. Singh, haftalar boyunca her sabah, Güneş ortalığı aydınlatırken, mimozalarının karşısına geçip kemanıyla geleneksel parçalar çalmaya başlıyordu. Sonunda, mimozaların büyümesi iki misli arttı.

Müziğin bitkiler üzerindeki etkisini anlatan Hint efsanelerinden yola çıkan Dr. Singh, bu konudaki araştırmalarına elektrikli bir diyapazon ile başladı ve gün doğumu ve gün batımında normal olarak atalet içinde olan bitki protoplazmasının ritmik ses dalgalarıyla, müzik ve dansla harekete geçirilebileceklerini tespit etti. 1958 yılında, Fransa'daki Uluslararası Bahçıvancılık Derneği'nin bir toplantısında konuşan Singh, kemanla ve flütle çalınan parçaların ve insanların söylediği şarkıların, boruçiçekleri, soğanlar, tapyokalar ile biberlerin büyümesini hızlandırdıklarını, boylarını ve verimini artırdıklarını açıkladı. Ayrıca, bazı bitkiler de yeni özelliklerini, kendilerinden sonra gelen nesillere aktarıyorlardı. Singh'in iddiasına göre, müzik, kromozom seviyesinde değişiklikler meydana getirebilirdi.

Bir diğer çalışma sırasında, Dr. Singh'in asistanı Bn. Stella Ponniah, her sabah müzik eşliği olmaksızın, «*Bharata - Natyam*» denilen kadim Hint dansını yapıyordu. Bu deney sonucunda, papatyaların, kadife çiçeklerinin ve boru çiçeklerinin büyümeleri son derece hızlanmıştı; kıyaslamak için kullanılan kontrol bitkilerine nazaran % 60 daha yüksek bir boya ulaşmışlar ve onlardan onbeş gün önce çiçek açmışlardı. Anlaşıldığına göre, dans etmek, ritmik ses dalgalarını müzik gibi hava yoluyla değil de yerden aktararak etkili oluyordu.

Yürütülen bütün bu deneylerin sonucunda Dr. T.C. Singh, 1963 yılında, Bihar Ziraat Koleji dergisinde yayımlanan «*Müzik ve Dansın Bitkiler Üzerindeki Etkisi*» («On the Effect of Music and Dance on Plants,» *Bihar Agricultural College Magazine*, Vol. 13, No. 1, 1962 - 63) adlı yazısında şöyle bir beyanda bulunabiliyordu:

«*Armoni halindeki ses dalgalarının bitkilerin gelişimini, çiçek açmasını, meyva vermesini ve tohum verimini etkiledikleri hiçbir kuşkuya yer bırakmaksızın kanıtlanmıştır.*»

Açtığı bu yoldan Singh'i izleyen öteki araştırmacılar da çeşitli müzik parçaları ve seslerle deneyler yaptılar. Bn. Dorothy Rettallack'ın, yüksek öğrenimi sırasında, biyoloji profesörü Francis F. Broman'nın da yardımıyla yürüttüğü bir dizi deney sonucunda, bitkilerin, Haydn, Beethoven, Brahms ve Bach'ın klâsik parçaları ile klâsik Hint müziği çalındığında olumlu bir şekilde etkilendikleri, hatta müziğin kaynağına doğru belirgin bir şekilde yöneldikleri tespit edildi. «*Rock*» müziği ise, aksine, son derece olumsuz etkilere yol açıyor ve bitkileri «*kaçırıyordu.*»

Singh, sesin, müzik, şarkı ve dans yoluyla bitkileri etkilediğini ortaya koymazdan çok önce, daha 1930'larda Ukrayna'da, radyo frekansları ve ultrasonik titreşim-

ler, verimi artırmak amacıyla tahıl tohumlarını uyarmak için kullanılıyordu. Amerika Birleşik Devletleri Ziraat Bakanlığı da aynı metodu başarıyla uygulamıştı. Bu uygulamalar gösteriyordu ki, bitkiler ve tohumları, ultrasonik frekanslar ile uyarıldıklarında, enzim faaliyetini ve solunum hızını artırıyorlardı. Ancak, bazı bitki türlerini uyaran frekanslar başka türler üzerinde menedici bir etki yapıyorlardı. Yakın zamanlarda ise, Kanada'daki Ottowa Üniversitesi araştırmacılarından Pearl Weinberger ve Mary Measures'in bu konudaki çalışmalarına rastlıyoruz. Weinberger ve Measures, *«ses menzili»* dahilindeki işitilebilir frekansların, buğdayın gelişimini çoğaltmada müzik kadar etkili olup olamayacağını merak ediyorlardı.

Bu iki biyolog, dört yıldan fazla süren bir dizi deney sırasında iki tür buğdayın daneleri ile fidelerini yüksek frekanslı titreşimlere maruz bıraktılar. Sonuç olarak buğdayın, tohumların uyarılma sürelerine bağlı olarak, saniyede 5.000 devirlik bir frekansa en olumlu yanıtı verdiğini tespit ettiler. Fakat, işitilebilir sesin, buğday hasadını iki misline çıkarabilecek kadar çarpıcı bir oranda hızlandırılmış gelişime neden yol açtığını da bir türlü açıklayamadılar. Öne sürdükleri teori, ses dalgalarının bitki hücrelerinde bir rezonans etkisi oluşturabileceği ve dolayısıyla da enerjinin birikmesini sağlayarak bitkinin metabolizmasını etkileyebileceği üzerineydi.

North Carolina Üniversitesi'nde, Prof. G.T. Hageseth'in başkanlığını yaptığı bir araştırma grubu da aynı konu üzerinde çalışmış ve bazı ilginç sonuçlar elde etmiştir. Önceleri deneysel *«pembe gürültü»* kullanan North Carolina'lı bilim adamları, üzerinde uygulama yaptıkları şalgamların sessiz bırakılan hemcinslerine na-

zaran çok daha hızlı filiz verdiklerini gördüler. Bu *«gürültü,»* saniyede 20 ile 20.000 devirlik frekanslarda ve 100 desibel değerindeki bir ses şiddetinde olup, havalanan bir 727 jet uçağının 30 metre kadar öteden duyulan gürültüsünü andırmaktadır. Havaalanı gürültüsünün seviyesinde çalışmak hiç de çekici gelmediği için, aynı Weinberger ve Measures gibi North Carolina ekibi de arzu edilen etkileri daha düşük desibel seviyelerinde oluşturabilecek belirli dalgaboylarını ya da bileşimleri aramaya koyuldular. Sonunda, şalgamların saniyede 4.000 devirlik bir frekansa maruz bırakılmaları halinde şalgamlardaki filizlenmenin hızlandığını keşfettiler.

Müzik ve ses dışında, belirli bir yapıya sahip sözlerin de bitkileri etkilediği bilinmektedir. Örneğin, Kanada, Quebec'teki Sirananda Yoga Ashram'ın Yogileri, Backster'le birlikte deneyler yürütmüş ve hep birlikte *«mantra»* söylerken bitkilerin değişik tepkiler gösterdiğine tanık olmuşlardır.

b — Sir J.C. Bose ve Araştırmaları

Ünlü Hintli bilim adamı Sir Jagadis Chandra Bose (1858 - 1937), *«Bitkilerin hassas bir sinir sistemi ve çeşitlilik gösteren bir duygusal yaşamı vardır,»* diyordu.

Tüm yaşam biçimlerinde gözlemlenen tezahürler arasındaki benzerlikler dikkatini çeken Bose, bitkilerin hassas olduklarını kanıtlamak üzere bilimsel ve son derece teknik araştırmalar yapmaya başlamıştı. Beş yıllık bir süre boyunca, bitkilerin dışardan gelen uyaranlara karşı verdikleri elektrikî yanıtları inceledi ve bu deneylerinin sonuçlarını, 1902 yılında, *«Canlı ve Cansızlarda Yanıt»* (Response in the Living and Non - Living) adlı bir kitapta yayımladı.

Daha sonra, bitkilerdeki mekanik hareketler ile hay-

vanlarda ve insanlarda gözlemlenenler arasında nasıl bir benzerlik olabileceği konusu üzerine eğilmeye başladı. Bitkilerde, solungaçlar ya da ciğerler olmaksızın solunum, mide olmaksızın hazım ve kaslar olmaksızın hareket oluştuğuna göre, karmaşık bir sinir sistemi bulunmadan da hayvanlardakine benzer bir *«tahrik»* şeklinin mevcut olması makûl görünüyordu. Bose, *«bitkilerde oluşan ve gözle görülmeyen değişimleri»* tespit edebilmek ve bitkilerin *«tembih edilmiş ya da depresyon içinde»* olup olmadıklarını anlayabilmek için tek yolun, kendi deyimiyle *«kesin deney darbeleri»*ne ya da şoklara karşı verdikleri yanıtları görsel olarak ölçmek olacağı sonucuna vardı.

Böylece, bitkilerdeki büzülmeleri büyültmek için meydana getirdiği optik levyeyi geliştirmekle işe başladı. Bu levye artık, bitki uzuvlarının, o ana kadar bilim dünyasının gözlerinden saklı kalan hareketlerini görülür hale getiren bir *'optik nabız kayıt cihazı'* haline gelmişti. Bose, bu aletin yardımıyla, kertenkele, kaplumbağa ve kurbağa derilerinin davranışları ile üzüm, domates ve diğer sebze ve meyva kabuklarının davranışları arasındaki benzerliği; böcek yiyen bitkilerdeki hazım cihazlarının hayvan midelerine çok benzediğini; ışığa tepki göstermede yapraklar ile hayvan gözlerindeki retina arasında büyük benzerlikler olduğunu; bitkilerin de hayvan kasları gibi sürekli uyarmadan ötürü yorulduklarını kanıtladı. Hatta, aşırı derecede hassas olan mimozalar üzerindeki çalışmalarıyla bir sinir sisteminin özelliklerinin mevcudiyetini ortaya koyabiliyordu (9). Bir gün, hareketleri tamamen duran bir bitkinin birden, hayvanlardaki ölüm kasılmasını andıran bir şekilde ürperdiğine tanık oldu. Ölürken, bitkiden muazzam bir elektrikî güç çıkmıştı.

Bu bulgularını, daha başka yüzlerce done ile birlik-

te, 1906 ve 1907 yıllarında iki kitap halinde yayımladı: *«Fizyolojik Araştırmada bir Araç Olarak Bitki Yanıtı»* (Plant Response as a Means of Physiological Investigation) ve *«Karşılaştırmalı Elektro - Fizyoloji»* (Comparative Electro - Physiology).

Bose'un ihtilâlci fikirleri ve özellikle, bitkilerde sinirler olduğuna ilişkin bulguları botanikçiler arasında pek hoş karşılanmamıştı. Çeşitli bitki ve hayvan dokularının tepkileri arasındaki belirli farklılıkları vurgulamak yerine, devamlı olarak, aralarındaki gerçek bir sürekliliğe işaret ediyordu. Dahası, tecrit edilmiş bitkisel sinirin bir hayvan sinirinden ayırt edilemeyeceğini ileri sürüyordu.

Bose, bitkilerde otomatik bir uyarma yaratmak ve gelecek yanıtları kaydetmek için giderek çok daha hassas cihazlar geliştirdi. Bose'un laboratuvarındaki bu büyüteçlerin birinden bakarak, haşlanan bir lahana yaprağının geçirdiği dehşetli nöbetlere tanık olan ünlü yazar Bernard Shaw, bir arada yayımlanan bütün eserlerini Bose'a ithaf etmişti. 1917 yılında *«Sir»* ünvanı verilen Bose, Calcutta'da bir Araştırma Enstitüsü kurdu. 1918 yılında da yeni bir cihaz geliştirdiğini açıkladı: *«Crescograph.»* Bu aletle, bitkilerin hareketleri 10.000 misli büyültülerek gözlemleniyor ve ayrıca, bitkilerin büyüme hızı ve bir dakika gibi kısa bir süre içinde gösterdikleri değişimler otomatik olarak kaydedilebiliyordu. Bose, bu aletle, sayısız bitkide büyümenin ritmik nabızlar halinde oluştuğunu ve her bir nabzın ani bir yükselmeye ve arkasından, yavaşça, katedilen mesafenin dörtte biri oranında kısmî bir geri çekilmeye yol açtığını ortaya koydu. Bose'un Calcutta'da ölçtüğü nabız ritmi saniyede üç mertebesindeydi.

Ünlü Hintli ermiş Pramahansa Yogananda, *«Bir Yo-*

gi'nin Otobiyografisi» (Autobiography of a Yogi, Bombay, Jaico Publishing House, 1971) adlı kitabında, Dr. Bose'un Araştırma Enstitüsü'ne yaptığı ziyareti ve «crescograph»dan gördüklerini anlatır:

«... Büyük botanikçi, verdiği sözü unutmayarak, beni sakin laboratuvarına götürdü.

«'Crescograph'ı bu eğreltiotuyla irtibatlandıracağım; büyültme gücü muazzamdır. Bir sümüklüböceğin yürüyüşü aynı oranda büyütülseydi, aynı bir expres tren hızında seyrediyor gibi görünecekti!

«Bakışlarımı merakla, büyültülmüş eğreltiotu gölgesini yansıtan perdeye diktim. Küçücük yaşam hareketleri artık açıkça algılanıyordu; bitki, hayret dolu bakışlarımın altında gayet yavaş bir şekilde büyüyordu. Bilim adamı, ufak bir metal çubukla eğreltiotunun tepesine dokunuverdi. Gelişmekte olan pandomima aniden durdu ve çubuk çekilir çekilmez de düzgün ritmine yeniden başladı.

«Bose, 'Dıştan gelen herhangi bir tesirin hassas dokular için ne kadar zararlı olduğunu gördün,' *dedi,* 'Dikkat et; şimdi kloroform, arkasından da antidot vereceğim.'

«Kloroformun etkisi tüm büyümeyi durdurmuş, antidot ise tekrar canlandırmıştı. Perdedeki evrimsel hareketler bana bir 'film' *öyküsünden daha cazip geliyordu. Dostum (burada kötü kişi rolü oynayarak), eğreltiotunun bir yerine sivri bir alet soktu; spazmodik çırpınmalar bitkinin çektiği ıstırabı gösteriyordu. Bitkinin sapını jiletle yardığında ise perdedeki gölge şiddetle dalgalandı ve sonra ölümün nihaî noktalaması ile hareketsizleşti.*

«'Önce, devasa bir ağacı kloroformla 'uyutarak,' başarılı bir nakil yaptım. Ormanın bu dev sakinleri, çoğu kez, başka bir yere taşındıktan sonra hemen ölürler.'

Bose ağacın hayatını kurtaran bu tedbiri anlatırken gülümsüyordu, 'Hassas aletimin yaptığı kayıtlar, ağaçların bir dolaşım sistemine sahip olduklarını kanıtladı; özsu hareketleri, hayvan bedenlerindeki kan basıncına tekabül eder. Özsuyunun yükselişi, kapiller çekme gibi, normal olarak ileri sürülen mekanik nedenlerle açıklanamaz. Canlı hücrelerin faaliyeti gibi bu fenomen de crescograph vasıtasıyla çözülmüştür. Bir ağaç boyunca uzanan ve gerçek bir 'kalp' olarak hizmet gören silindirik bir tüpten peristaltik ([10]) dalgalar neşrolur! Ne kadar derinden algılarsak, çok yönlü Doğa'nın her formunu aynı tarzda bir plânın irtibatlandırdığına dair kanıtlar da o kadar çarpıcı bir hale gelir.'»

1923'de *«Özsuyunun Yükselişinin Fizyolojisi»* (The Physiology of the Ascent of Sap), 1924 ve 1926 yıllarında ise sırayla, *«Fotosentezin Fizyolojisi»* (The Physiology of Photosynthesis) ve *«Bitkilerde Sinir Mekanizması»* (The Nervous Mechanism of Plants) adlı kitapları yayımlanan Bose, 1926 yılında, Milletler Cemiyeti'nin, Einstein'ın da üyesi olduğu Kültürlerarası İşbirliği Komitesi'ne seçildi.

1920 yılında, artık emekliye ayrılmış olan Bose, kendi kurduğu enstitünün konferans salonunda bilimsel felsefesini özetlerken şunları söylüyordu:

«Kendi yaşamımızla bitki dünyasının yaşamı arasında muhtemel herhangi bir ilişki var mıdır? Bu soru spekülasyona açık olmayıp, yanıtı, aleyhinde bir şey söylenemeyecek bir metod ile gerçekten gözler önüne serilmiştir. Bu şu anlama gelmektedir ki, çoğunun tamamen yersiz ve gerçeklere aykırı olduğunu sonradan anladığımız tüm önyargılarımızı terketmeliyiz. Nihaî talep bitkinin kendisine yapılmalı ve bitkinin kendi imzasını taşımadıkça hiçbir kanıt kabul edilmemelidir.»

c — Dr. Hashimoto ve Araştırmaları

Kamakura'lı bir felsefe doktoru ve başarılı bir elektronik mühendisi olan, Japonya'nın önde gelen parapsikoloji araştırmacılarından Dr. Ken Hashimoto, son derece gelişmiş bir yalan tespit işlemini kullanarak, bitkiler âlemiyle ilgili olarak elde edilen en önemli bulgulardan birini ortaya koyan bir düzen geliştirmiştir.

Japon polisi hesabına yalan tespit danışmanlığı yapan Dr. Hashimoto, Backster'in laboratuvar deneylerini okuduktan sonra, önce, evindeki kaktüslerden birini, akupunktür iğneleri vasıtasıyla basit bir *«polygraph»* ile irtibatlandırmaya karar vermişti. Ancak, Dr. Hashimoto'nun asıl amacı Amerikalı araştırmacılarınkinden çok daha devrimsel nitelikteydi: Bir bitki ile, tam anlamıyla, karşılıklı konuşmayı ümit ediyordu. Bunu gerçekleştirebilmek için de Japonya'da uygulanan yalan tespit işlemi ile ilgili olarak kendisinin geliştirmiş olduğu bir sisteme güveniyordu. Bu sistemde, bir sanığın tepkilerini kaydetmek için sadece bir kaset - teyp yeterliydi. Sanığın sesinin modülasyonlarının perdesini (yerini) elektronik olarak değiştirmek suretiyle, Hashimoto, kağıt üzerinde tespit olunan, güvenilir yeterlikte bir kayıt üretmeyi başarmıştı.

Hashimoto, bu kez, sistemini tersine çevirmekle, *«polygraph»* kaydmdaki çizgileri modülasyonlu seslere dönüştürebileceğini düşündü. Evindeki kaktüsle yaptığı ilk çalışmalar başarısızlıkla sonuçlandı. Ne Backster'in yazılarını ne de kendi teçhizatını hatalı bulmak istemeyen Hashimoto, bitki ile iletişim kuramadığı için sorunun kendisinde olduğuna karar vermişti. Nitekim, bitkileri çok seven ve bitki yetiştirmede hünerli olan Bn. Hashimoto kısa sürede sansasyonel sonuçlar almaya başladı. Bn. Hashimoto, kaktüsünü, kendisini sevdiğine

inandırdığında, kaktüsten hemen bir yanıt geliyordu. Dr. Hashimoto bu yanıtı kendi elektronik teçhizatı ile sese dönüştürüp de yükselttiği zaman, bitkinin ürettiği sesin, yüksek gerilim hatlarının uzaktan gelen, yüksek perdeden uğultusuna benzediği görüldü. Ancak, daha ziyade, sürekli değişen ve kulağa **hoş gelen bir ritmi** ve tonu olan ve zaman zaman da sıcak ve hatta neşeli tarzda bir şarkıyı andırıyordu.

Bn. Hashimoto'nun kaktüsüyle yaptığı *'sohbeti'* dinleyenlerin anlattığına göre, modülasyonlu Japonca konuşan Bn. Hashimoto'yu bitki, modülasyonlu *«kaktüsçe»* ile yanıtlıyordu! Dahası, Hashimotolar kaktüsleriyle öylesine bir yakınlık kurdular ki, kısa bir süre sonra, bu bitkiye, yirmiye kadar saymasını ve toplama yapmasını öğretmeyi başardılar. Kaktüsün, iki artı ikinin kaç ettiği sorusuna verdiği ve sese dönüştürülen yanıtı tekrar çizili kayıtlara uyarlandığında, dört belirgin ve birleşik tepe noktası oluşturuyordu.

Japonya'nın en çok okunan yazarları arasında da yer alan Dr. Hashimoto'nun *«ESP'ye Giriş»* ve *«Dördüncü Boyut Dünyası'nın Esrarı»* gibi ilginç kitapları bulunmaktadır. Kendisinden, konuşan ve toplama yapan kaktüs fenomenini açıklaması rica edildiğinde, günümüzün fizik teorileri ile açıklanamayan birçok fenomen mevcut olduğunu söylemiştir. Dr. Hashimoto'ya göre, fiziğin tanımladığı mevcut üç boyutlu dünyanın ötesinde bir dünya vardır ve bu üç boyutlu dünya, maddî olmayan dördüncü boyut dünyasının ancak bir gölgesidir. Dahası, bu dördüncü boyut dünyası, Dr. Hashimoto'nun *«zihin konsantrasyonu»* ya da başkalarının psikokinezi ya da *«zihnin maddeye hakimiyeti»* (Mind Over Matter) [11] diye adlandırdığı güç vasıtasıyla üç boyutlu dünyayı kontrol eder.

4. BÖLÜM

Bitkilerin Bilinmeyen Kişilik ve Davranışları

a — Dr. M. Vogel ve Araştırmaları

California, Los Gatos'daki IBM firmasında araştırmacı kimyager olarak çalışan Dr. Marcel Vogel, bir gün Backster'in deneyleriyle ilgili bir yazı okuduktan sonra bitkiler üzerinde ilginç çalışmalar yapmaya başladı ve giderek, bitkilerle ilgili önemli bulgular ortaya koydu.

Önce, hassas bir kişi olan arkadaşı Bn. Vivian Wiley'i örnek alarak, yapraklar üzerinde oluşturacağı etkiyi, arada bir cihaz olmaksızın doğrudan gözlemlemeyi denedi. Bir karaağaçtan kopardığı üç yaprağı evine götürerek yatağının yakınında duran bir cam tabağın içine yerleştirdi. Her gün, kahvaltıdan önce, dıştaki iki yaprağa konsantre bir halde bir dakika süreyle bakıyor, yaşamlarını sürdürmelerini kendilerine sevgiyle telkin ediyordu. Ortadaki yaprağı ise sürekli olarak ihmal etmekteydi. Bir hafta sonra, dıştaki yapraklar hâlâ daha yeşil kalır ve sağlıklı görünürlerken, ortadaki yaprak kahverengi bir renk almış ve kuruyarak büzülmüştü. Daha ilginci, ağaçtan koparılmadan ötürü sağlıklı yaprakların saplarında oluşan yaralar iyileşmiş gibi görünüyordu. Vogel, eylem halindeki «*psişik enerji*»nin gücüne tanık olduğundan emindi.

Bitkiler üzerindeki araştırmalarına bir süre ara veren Vogel, daha sonra, kullanacağı gözlem cihazının bitkiyle irtibatlandırılma tekniğini geliştirmekle işe başladı. Paslanmaz çelikten elektrodlar kullanıyor ve bunları takmazdan önce, yaprağa, özel olarak hazırladığı, macunumsu bir madde sürüyordu (Bkz: Resim — 3). Böylece, bayağı elektrodlarla doğrudan irtibatlandırılan yaprakların üzerinde oluşan basıncın sinyal çıkışında yarattığı değişkenliği tamamiyle ortadan kaldırmış oluyordu.

Böylece, 1971 Baharı'nda yeni bir dizi deneye başlayan Vogel, örneğin tipik bir deney olarak, bir fizikçi arkadaşından teknik bir soruna konsantre olmasını rica etmiş ve bitkisinin tepkisini kaydetmişti. Sonra da aynı kişiye, hanımını düşünmesini söylemişti. Bu kez, kayıt kâğıdının üzerinde çok değişik bir desen ortaya çıkmıştı. Elde ettiği bu sonuçları değerlendiren Vogel, bitkilerin bir gün, bu tür tepki kayıtlarının yorumlanması sayesinde, insanların düşüncelerini okumak amacıyla kullanılabileceklerini ileri sürmektedir. Vogel'e göre, insanın zihnî halleri bedenin güç alanlarında yansıtılmakta ve kendi güç alanı vasıtasıyla da bitki bunları tespit edebilmektedir:

«(...) Bence, bitkinin yanıt vermesi bitki formundaki bir zekâdan ötürü değil de bitkinin, insanın bir uzantısı haline gelmesinden ötürüdür. Böylece, insan, bitkinin biyo-elektrik alanı ile, ya da onun vasıtasıyla olmak üzere, bir üçüncü kişideki düşünce süreçleri ve duygular ile etkileşebilir.

«(...) Tüm canlıları çevreleyen bir Yaşam Gücü ya da Kozmik Enerji, bitkiler, hayvanlar ve insanlar arasında paylaşılabilir. Böyle bir paylaşma sayesinde insan ve bitki 'bir' olurlar! Bu 'birlik,' bitki ile insanın birbiriyle iletişim kurmalarına izin vermesinin yanısıra, bu iletişimlerin bitki aracılığıyla bir kayıt kağıdı üzerinde

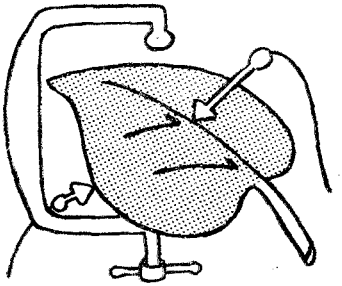

Birinci irtibat tipi: Yaprağın her iki yanından. Yapraklar elektroensefalogramın kaydetmesi sırasında kullanılan pomat ile sıvanarak temas sağlanabilir.

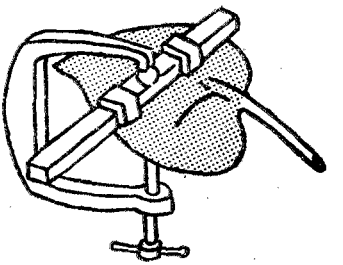

İkinci irtibat tipi: (Yaprağın) aynı yüzünden. Elektrodlar damarlar üzerine ya da bitkinin akupunktür noktaları üzerine yerleştirilir.

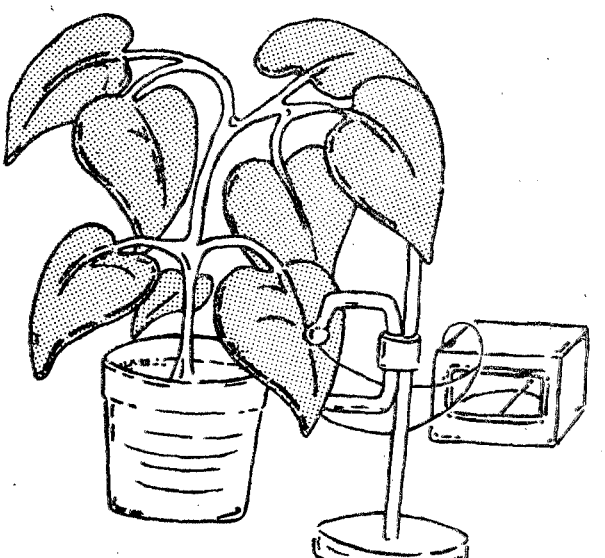

Amplifikatöre bağlanmış bitki. Heyecansal reaksiyonlar, önünde hareketli bir ibre bulunan ayarlı kadran üzerinden okunurlar.

Resim : 3/a, b, c

kaydedilmesini de mümkün kılan karşılıklı bir hassasiyetin oluşmasını sağlar.»

Gözlemleri, bitki ile insan arasında bir enerji değiş tokuşunun ve hatta bir enerji füzyonunun varlığına işaret etmesi sonucunda, Vogel, son derece hassas bir kişinin, Onaltıncı Yüzyıl'da yaşamış olan Alman mistiği Jacob Boehme gibi, bir bitkinin *«içine»* gerçekten girip giremeyeceğini merak etmeye başlamıştı. Boehme, istediği bir bitkinin bir parçası haline gelebiliyor ve onun yaşamının *«ışığa doğru ilerlemek için verdiği savaşı»* hissedebiliyordu.

Vogel, bir gün, Debbie Sapp adındaki hassas bir genç kıza, iletişim kurmuş bulunduğu bir *«philodendron»*a girip giremeyeceğini sorar sormaz, genç kızın meditasyon haline girdiğine ve kayıt kaleminin de aynı anda, bitkideki olağan dışı bir enerji girişini kaydettiğine tanık oldu.

Debbie Sapp, daha sonra bu deneyi şöyle anlatıyordu:

«(...) Kendimi hayal gücümün akışına bırakmak üzere bilinçli bir karar aldım ve dibindeki bir girişten bitkinin sapına girdiğimi farkettim. İçeri girer girmez, hareket halindeki hücreleri ve saptan yukarıya doğru ilerleyen suyu gördüm ve kendimi bu akışa bıraktım.

«Hayalimde, yayılan yapraklara yaklaştıkça, hayali bir dünyadan, tamamen kontrolümün dışındaki bir âleme çekildiğimi hissediyordum. Hiçbir zihnî görüntü sözkonusu olmayıp, daha ziyade, engin bir yüzeyin bir parçası haline geldiğimi ve bu yüzeyi doldurduğumu hissediyordum. Bu, bana, saf bilinçten başka bir şey olarak tanımlanamaz gibi gelmişti.

«Bitkinin beni kabul edip olumlu bir şekilde himaye ettiğini hissettim. Zaman hissi yoktu, sadece, varoluş ve mekân yönünden bir 'birliktelik' *hissi vardı. Kendili-*

ğimden gülümsedim ve bitkiyle 'bir' olmak üzere kendimi bıraktım.

«Sonra, Bay Vogel, gevşememi söyledi. Bunu söylediğinde, çok yorulduğumu, fakat huzur içinde olduğumu farkettim. Enerjimin tümü bitkiye geçmişti.»

Kayıt kağıdını izlemekte olan Vogel, genç kız bitkiden *«çıktığı»* sırada ani bir kesilme gözlemledi. Daha sonraki deneylerde ise, bitkiye tekrar giren Sapp, ayrıntılı olarak, *«philodendron»* hücrelerinin iç düzenini ve yapılarını tarif etti. Özellikle, yapraklardan birinin elektrodun temasıyla çok kötü yandığını belirtti. Elektrodu kaldıran Vogel, gerçekten de yaprakta açılmış olan derin bir deliğe rastladı.

Vogel'in yürüttüğü aynı türden deneyler sırasında, birçok süje, bitkinin hücreli bünyesinin çeşitli kısımlarından DNA moleküllerinin ayrıntılı düzenine kadar, hepsi de birbiriyle tutarlı olan tarifler yaptılar.

Vogel, bitki araştırmalarının geleceği ile de ilgilenmekte ve bu araştırma türünün, insanların uzun bir süredir ihmal edegeldikleri hakikatlerin tekrar tanınarak kabul edilmesine yol açacağına inanmaktadır. Vogel'e göre, bitkiler, parapsikolojik araştırmanın ve hassas (psişik) kişilerin bilimsel etüdünün dayanacağı bir temeli oluşturabilecek basit bir yaşam biçimidir. Vogel, ayrıca, çocuklar için, duygularını açığa çıkararak, ölçülebilecek bir tarzda bu duyguların etkilerini izlemeleri amacıyla, bitki - insan etkileşimi prensibine dayalı, basit eğitim takımları geliştirmeye çalışmaktadır.

Vogel, bitki araştırmalarının mekanik yönlerinden ziyade *«spiritüel»* veçhesi üzerinde duran bir bilim adamıdır. Nitekim, bitkiler üzerinde yaptıkları çalışmalardan tek bir sonuç dahi alamayan bir doktor ile bir psikanalistin durumunu şöyle yorumlamıştır:

«Dünyanın her yanındaki laboratuvar işçileri, bitki

ile insan arasındaki 'duygu sezgisi'*nin* (12) *bu işin anahtarı olduğunu takdir edene ve bunun nasıl tesis edileceğini öğrenene kadar, aynı bu bilim adamları gibi hayal kırıklığına uğrayacaklardır. Laboratuvarlarda ne kadar çok kontrol yapılırsa yapılsın, deneyler uygun bir tarzda yetiştirilmiş gözlemciler tarafından yürütülmediği takdirde hiçbir şey kanıtlanamaz. Spiritüel gelişim şarttır. Fakat bu gerçek, yaratıcı deneylemenin, deneycilerin deneylerinin bir parçası haline gelmeleri demek olduğunu idrak edemeyen birçok bilim adamının felsefesine ters düşmektedir.»*

b — Dr. P.P. Sauvin ve Araştırmaları

Bitkiler üzerinde araştırmalar yapan bir diğer Amerikalı da elektronik teknisyeni ve mucit Pierre Paul Sauvin'dir. Yaratıcı yeteneğini bu sahada da kullanan Sauvin, bitkileri, makineleri harekete geçiren donanımlar ya da bir sistemin parçaları olarak *«çalıştırmak»* suretiyle *«bitki mühendisliği»*nin ilk örneğini vermiştir.

Uzaktan göndereceği bir düşünceyle bitkisinin tepki göstermesini ve dolayısıyla bir elektrik sinyali vermesini sağlayabileceğine göre (Bkz: Resim — 4) Sauvin için, sözkonusu sinyali büyültüp başka bir sisteme ileterek bu sistemi harekete geçirmek büyük bir sorun değildi. Bu tür düzenlere *«endişe yanıt cihazı»* diyordu.

Sauvin, bu prensipten yola çıkarak, sadece *«bitkilere gönderdiği düşüncelerle,»* bir oyuncak treni çalıştırıp durdurmayı, geri geri götürmeyi; uzaktan garajının kapısını açmayı; bir model uçağı çalıştırmayı, durdurmayı ya da uçarken hızını etkilemeyi; hatta, evinden 4,5 km. ötedeki laboratuvarının park yerinde duran bir arabayı çalıştırmayı başardı!

Sauvin, *«bilinçli»* olsalar da olmasalar da bitkilerin,

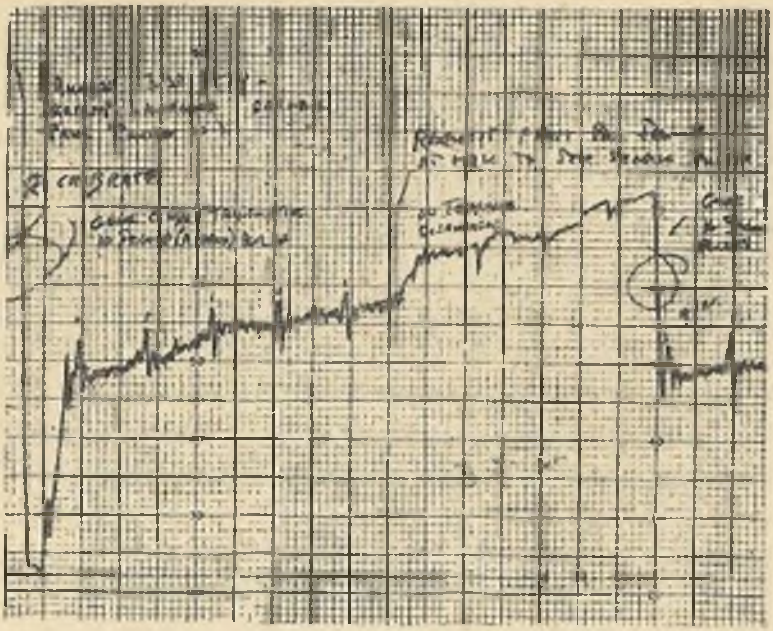

Resim : 4 Uzaktan gönderilen bir düşünce bitkinin tepki göstermesini ve dolayısıyla bir elektrik sinyali vermesini sağlayabilmektedir.

bir insan tarafından üretilen enerji alanına benzer bir enerji alanına sahip olduklarına ve bir şekilde, bu alanların etkileşiminden yararlanılabileceğine kanaat getirmişti. Sorun, bu fenomenden faydalanabilmeyi sağlayacak kadar hassas olan teçhizatın geliştirilmesiydi. Yoğun bir çalışmadan sonra Sauvin, en nihayet, bitkilerin alanlarında oluşan en ufak değişimleri ayırt edebileceğini umduğu bir cihaz meydana getirdi. Elde edilen hassasiyet, Backster'in galvanometresiyle elde edilebilenden yüz misli daha fazlaydı ve elektronik «*parazitin*» büyük bir miktarı ortadan kalkmış oluyordu.

Sauvin, bir yandan konunun mekanik sorunlarına dalmışken, öte yandan en iyi sonuçları da kendileriyle

özel bir uyum kurabildiği bitkilerden elde ettiğini farketmişti. Böylece, *«şarj etme»* adını verdiği metodu uygulayarak, kendisini hafif bir transa sokuyor ve ta kendi enerji neşriyatının bitkininkine girip onunkine karıştığını hissedene kadar ona iyi düşünceler gönderiyor, şefkatle dokunuyor ve yapraklarını yıkıyordu.

Sauvin, bitkilerin insan düşüncesine yanıt vermelerini telepatinin ölçülmesi ve araştırılmasında da yararlı bir araç olarak görmektedir. Nitekim, bitkileri bir tür telepatik mesaj aktarıcısı olarak kullanmak suretiyle, ESP enerjisinin ışık hızında mı yoksa daha mı hızlı yol aldığını tespit edecek deneyler üzerinde çalışmaktadır.

c — Prof. P. Blondel ve Araştırmaları

Dr. Paul Blondel, San Diego'daki Blake Koleji'nde doğa bilimi profesörü olarak görevliyken bitkilerin *«duygusal»* yaşamı üzerinde iki yıl süren bir çalışma yapmıştır. Blondel'in elde ettiği sonuçlara göre, bitki türleri kendilerine özgü *«huylar»* göstermekte ve mizaçlarına bağlı olarak iki gruba ayrılmaktadırlar. Özellikle domates, kabak ve patatesler övülerek göklere çıkarılmaya karşı olumlu bir tepki gösterirler. Öte yandan, orkideler ve glayörler ise son derece *«sinirli ve aksi»* bitkiler olup, özel dikkate ve bakıma ihtiyaç duyarlar.

Avraları görebilen kişiler, insanların duygularını avralarından nasıl anlayabiliyorlarsa, aynı şekilde bitkilerin avralarından anlayabildiklerini söylemektedirler. Örneğin, ünlü medyum ve hassas kişi Bn. Eileen Garrett (13), Backster'in laboratuvarını ziyareti sırasında, bitkilerin Backster'in ilgisine nasıl tepki gösterdiklerini ve Backster'in dikkati bir bitkiden diğerine yöneldiğinde *«kıskançlık»* içinde nasıl kıvrandıklarını avralarında görebilmiştir.

Vogel de buna benzer bir gözlem yapmış ve aleyhlerine sonuçlanan bir bitkilerarası kıyaslamanın bitkilerde *«bayılmaya»* yol açtığına tanık olmuştur. Kendisi hakkında alçaltıcı bir düşünce ya da söze maruz kalan bir bitki bu tür bir olumsuz duyguya karşı solarak ve hatta bazan ölerek tepki göstermektedir. Vogel, ayrıca, aynı türden değişik bitkilerin değişik mizaçlara sahip olduklarını tespit etmiştir. Bazı *«Philodendronlar»* çabucak yanıt verirlerken diğerleri kendisine uyum sağlamada geç kalmışlardır. Hatta, aynı bitkinin *«iyi»* ya da *«kötü»* günleri olmakta ve bir bitki zaman zaman kendi içine kapanabilmekte ya da depresyon geçirebilmektedir.

d — J.I. Rodale ve Araştırmaları

«Organik bahçıvanlık» akımı öncülerinden ve *Prevention* dergisinin kurucu ve yayımcısı J. I. Rodale, İngiltere'deki De La Warr Laboratuvarları'nı ziyaret ettiğinde, kendi deyimiyle, bazı *«inanılmaz deneylerin»* yapıldığını duydu.

Psişik yeteneğe sahip bir inşaat mühendisi olan George De La Warr ve hanımı Bn. Marjone De La Warr, yaptıkları çalışmalar sonucunda, bitkilerin çevresinde bir ışıma alanının mevcut olduğunu tespit etmişlerdi (Bkz: Bölüm — 2). Bu, muhakkak ki, yeni ve kendilerine özgü bir bulgu değildi. Ancak, ilginç olan, sözkonusu alanla ilgili gözlemlerden yola çıkarak yaptıkları bir deneydi:

Bu alanı oluşturan cisim parçalara ayrıldığında, öyle görünüyordu ki, alan, uzak bir mesafeden dahi birbirleriyle irtibatı sürdüren tek tek parçalarla birlikte kalıyordu. De La Warr çifti, bir bitkiden koparılarak dikilecek bir dal parçasının, *«annesi»* tarafından neşredi-

len ışımalardan yararlanabilip yararlanamayacağını ya da böyle bir ışımadan yoksun kaldığında zayıflayıp zayıflamayacağını merak etmişti. Bir anne bitkiyi bütünüyle yaktıklarında gördüler ki, *«öksüz kalan çocukları,»* yaşamını sürdüren bir anneden alınan benzer filizler kadar iyi gelişmiyordu.

De La Warr çiftinin deneyini başarıyla tekrarlayan J. I. Rodale'in inanılmaz olarak nitelendirdiği bir husus da anne bitkinin, çocuklarının kendi *«himayesinden»* yararlanmaları için onların yakınında yaşıyor olmasının gerekmemesiydi. Görünüşe göre, anne bitki, başka bir kentte, başka bir ülkede, okyanusun öte yanında ya da yeryüzünün herhangi bir yerinde yaşıyor olabilirdi!

e — Eldon Byrd ve Araştırmaları

Silver Spring, Maryland'daki Donanma Gereç ve Silah Laboratuvarı'nın İleri Plânlama ve Analiz Kurmay Dairesi işletme analizcilerinden Eldon Byrd, Backster'ın deneylerini başarıyla tekrarlamış bir araştırmacıdır. Backster gibi Byrd de bir bitkinin yaprağına zarar vermeyi düşünmekle kayıt kalemini sıçratmanın mümkün olduğunu görmüştür. Byrd'ın yürüttüğü deneyler, bir bitkinin su, enfraruj ve ultraviyole ışığı, ateş gibi unsurlara ve fizikî gerilim ile parçalarına ayrılmaya karşı gösterdiği tepkinin gözlemlenmesini kapsıyordu.

Byrd, *«Backster Etkisi»*ne yapraktaki elektrikî direnci değil de hücrelerde, aynı İsveçli Dr. L. Karlson'un tanımladığı şekilde, dışarıdan hücre zarı içerisine doğru oluşan biyopotansiyel değişimin neden olduğuna inanmaktadır. Dr. Karlson bir hücre kümesinin polarite (kutup) değiştirebileceğini göstermiş olmasına rağmen, hücrelerin polarize olmasına neden olan enerjinin mahiyeti bilinmemektedir. Byrd, bitkilerden elde edilen öl-

çümlerin hücrelerdeki bir voltaj değişikliğine ait olduğuna ve bu potansiyel değişimine de *«şuur mekanizmasının»* yol açtığına inanmaktadır.

Byrd'ın araştırmaları da bitkilerin bir *«uyanıklık hali»* ve yanlarında uyarılan öteki organizmalara karşı bir *«duyguları paylaşma»* tepkisi gösterdiklerine ilişkin olarak Backster'in gözlemlerini desteklemektedir.

f — Luther Burbank ve Araştırmaları

Bitkileri tahayyül dışı türler halinde ve bol miktarlarda gelişmeye razı etmesiyle ün yapan Luther Burbank'ın (1849 - 1926) başarısına yol açan başlıca tekniklerinden biri, çok önemli olmasına rağmen, pek çok kişinin dikkatini çekmemişti: Burbank, her zaman, bitkilerin yapmalarını istediği şeyin örneğini zihninde canlandırır ve bunu da kendine saklamaz, bitkilere anlatırdı. Burbank, bir keresinde, ünlü Hintli ermiş Pramahansa Yogananda'ya, üzerlerinde deneyler yürüttüğü kaktüsleri çoğu kez, dikenli olmaktan vazgeçirmeye çalıştığını açıklamıştı:

«Onlara, 'Korkacak birşey yok,' *diyordum,* 'Savunucu dikenlerinize ihtiyacınız yok. Ben sizi koruyacağım.' *Çöllerin bu yararlı bitkisi, giderek dikensiz bir çeşit halinde türedi.»*

Burbank, böylesine olağandışı sonuçlar elde etmek için objektif ile subjektif bilgiyi harmanlamıştı: *«Gelişmiş bitki ıslahının sırrı, bilimsel bilgi dışında, sevgidir.»*

Burbank'ın, Los Angeles Felsefî Araştırma Derneği'nin kurucu ve başkanı Manly P. Hall'e bahsettiğine göre, bitkilerde yirmiyi aşkın *«duyusal algılama»* vardır. Fakat, bizimkilerden farklı oldukları için onları tanıyamayız. Hall, *«Fundalar ile çiçeklerin, söylediklerini an-*

ladıklarından emin değildi ama,» diyordu, *«ne demek istediğini bir tür telepati ile anlayabildiklerine kanaat getirmişti.»*

Daha yakın zamanlarda ise, diğer bir yenilikçi Amerikalı olan James Stegner, *«air plant»* (14) türünden bir bitkiye gelişmeler telkin etmeye başladı. Çiçek vermesini istiyordu. Aylar süren yoğun konuşmalar ve telkinler sonucunda, önce bir, arkasından birkaç tane daha konca ortaya çıktı ve boruyu andıran sevimli çiçekler açtı. Stegner, *«Bu bitki türünün çiçek açtığına hiç rastlanmamıştır,»* diyordu.

Bu kişilerin çalışmaları incelendiğinde, bitkilerle zihnî iletişim kurmada başlıca iki kuralın gözetilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır:

Birincisi, bitkilerle hergün ilgilenmek, bu iletişimi gün be gün sürdürmek şarttır. Onlara sadece birkaç düşünce gönderip herhangi bir sonuç beklemek abes olur.

İkincisi, telkin yapan kişinin, sözkonusu bitkiyi etkileyebileceğine kesinlikle inanması gerekir. Aksi halde, gönderilen düşünceler tesirsiz kalır ve bitkiye yöneltilen konuşmalar bir alıştırmadan öteye geçemez. Belirli derecede bir başarı elde edene ve kendine karşı bu konuda bir güven oluşturana kadar, kişinin, yürüttüğü deneylerden, çevresindeki yıkıcı eleştiri yapan kimselere hiç bahsetmemesi de yerinde bir tedbir olur.

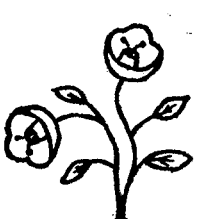

5. BÖLÜM

Findhorn ve Tabiat Ruhları ile irtibat

1960'ların başında İskoçya, Murray Firth'deki *«Findhorn Koyu Kamp Yeri»*ni ziyaret edenlere, yüksek bir imana ve sürekli mücadeleye dayalı bir faaliyet ile buranın bir gün, *«Yeni Çağ»ın* toplumcu yaşayışının örnek bir merkezi haline geleceği ve Findhorn Koyu'ndaki kumlu, kıraç ve yüzeysel toprakta hemen hemen her tür sebzenin yetiştirileceği söylenmiş olsaydı en ufak bir inanç dahi duymayacakları muhakkaktı.

Böylesi bir başarının, olağandışı melekelere sahip üç kişinin aracılığıyla gerçekleştirildiğini görüyoruz:

Bir zamanlar Kraliyet Hava Kuvvetleri'nde Filo lideri olan ve daha sonra otel yöneticiliği yapan Peter Caddy, 1962 yılı Kasım ayının soğuk bir gününde, ailesi ve aile dostu Bn. Dorothy MacLean ile birlikte Findhorn'un terkedilmiş bir köşesine yerleşti.

Yıllar süren spiritüel eğitimlerin ve birçok alanlarda edindiği disiplinlerin kendisine kazandırdığı yüksek iman ve mücadele gücü Peter'i hiçbir zaman yalnız bırakmamıştı. Hanımı Eileen ise, kendilerine rehberlik eden ve *«duru, sakin bir ses»* diye tanımladığı spiritüel kaynaktan verilen tebliğleri alıyordu. Caddyler, bir süredir, nefsanî yaşam biçiminden koparak yaşamlarını kökünden değiştirmeyi ve *«yüksek amaçlar»* uğrunda

herşeylerini feda ederek tam bir teslimiyet içerisine girecekleri uzun bir yetişme ve hazırlanma dönemine girmeyi düşünüyorlardı. Nitekim, giderek işsiz ve parasız kalmışlardı ki Eileen Caddy, Findhorn'da yerleşmeleri ve bir bahçe geliştirmeleri yönünde tebliğler aldı. Artık, amansız ve o derecede de görkemli bir çalışma başlamıştı.

Findhorn Koyu'ndaki toprakta bir bahçenin oluşturulması sanki insanüstü bir görev gibiydi. Gerçekten de insanüstü bir faaliyete girişen Peter, Mayıs'la birlikte Bahar mevsimine girdiklerinde, önceden ekilen marul ve turpların ürün verdiği, havuçların geliştiği ve bezelye, fasulye, şalgam, kereviz ve pırasanın henüz yeni ekildiği bir bahçenin ortaya çıkışına tanık oluyordu.

İşte, aynı Mayıs ayının güneşli bir sabahı, Peter havuçlarla uğraşır ve Eileen çamaşır yıkarken, arkadaşları Dorothy McLean, Findhorn'daki bahçenin çehresini tamamen değiştirerek olağan gidişatı bir mucizeye dönüştürecek olan bir olgunun ilk adımını atıyor ve bir *«Doğa Ruhu»* ile temas kuruyordu.

8 Mayıs 1963 günü, meditasyon yapmak için oturan Dorothy şöyle bir tebliğ almıştı.

«Yaşama vâkıf olan kimseler için herşeyin bir anlamı vardır. Örneğin, rüzgârın sürekli esmesinin arkasında, oluşturabileceği tatsız sonuçlara rağmen, bir anlam, spiritüel bir anlam vardır. Gözleri açık olanlar için, herşey yerli yerine oturur.

«Doğa'nın güçleri, vâkıf olunması gereken, kendisine uzanılması gereken birşeydir... Senin işlerinden biri de rüzgâr gibi Doğa güçlerine vakıf olmak, Benim için olan mahiyetini ve amacını hissetmektir. Bu, senin hemen tahayyül ettiğin kadar zor olmayacaktır, çünkü bu güçlerin varlıkları... dostça bir gücü hissetmekten hoşnut kalacaklardır. Tüm güçlere, hatta Güneş'e, Ay'a, denize,

ağaçlara, çimenin ta kendisine vâkıf olunmalıdır. Hepsi de Benim yaşamımın parçalarıdır. Hepsi de Tek bir yaşamdır. Benim yardımımla, yaşamı tekrar tek yapmadaki rolünü oyna.»

Peter'in ısrarıyla ertesi gün tekrar oturan Dorothy bu kez şu tebliği aldı:

«Doğa Ruhları, yüksek Doğa Ruhları, bulutların, yağmurun, müstakil sebzelerin ruhları gibi değişik fizikî biçimlerin Ruhları hakkında düşünerek bahçede işbirliği yapacaksın. Yeni dünyada onların âlemleri beşerlere oldukça açık olacaktır — ya da demeliyim ki, beşerler onlara açık olacaktır. Açık olun ve Doğa'nın muhteşem âlemlerini, bunların, yardım etmeye arzulu olan, fakat beşerî varlıklardan kuşku duyan 'Işığın varlıkları' olduğunu bilerek, sempati ve anlayış ile araştırın.»

Doğa Ruhları'yla kurulan bu temasa bir süre ara veren Dorothy, Peter'in sürekli olarak kendisini teşvik etmesi sonucunda, bir sabah meditasyona oturarak tamamen yeni bir şuur haline girdi ve bir Doğa Ruhu'nu, Bezelye Ruhu'nu düşünür düşünmez, anında bir yanıt aldı:

«Seninle konuşabilirim, insanoğlu. Ben tamamen, sınırları belirtilen ve şekil verilen ve benim sadece gerçekleştirdiğim işim tarafından yönetilirim. Benim algı alanıma girdin. Benim işim önümde açıktır; güç alanları (force fields) *engellere bakılmaksızın tezahür ettirilmek üzere oradadır ve bu tezahür dünyasında birçok engel mevcuttur. Örneğin, sümüklüböceklerin benim için insanlardan daha büyük bir tehdit oluşturduğunu sanırsınız, fakat böyle değildir; sümüklüböcekler eşyanın düzeninin bir parçasıdır ve sebze âlemi, beslediklerine karşı hiç kin gütmez. Fakat insan, alabildiklerini, doğal bir gidişat gibi kabul ederek, hiç şükretmeden alır, ki bu da bizi tuhaf bir şekilde düşmanlaştırır. Be-*

şerler genellikle nereye ve neden gittiklerini bilmiyor gibidirler. Eğer bilselerdi, ne [muhteşem] *bir enerji santralı olurlardı. Yapılması gerekli olanın düz yolunu izleselerdi, onlarla işbirliği yapabilirdik. Söylemek istediğimi söyledim ve sana veda ediyorum.»*

Böylece, bir bitki türünün biçimini ve gelişimini ışıtan *«arşetipik varlık»* ile temas kurulmuş oluyordu. Peter, bu temasın özel bir amacı olduğundan bir an bile kuşku duymamıştı. Bunu izleyecek temaslar yoluyla araştırılması gereken büyük bir bilgi ve düşünce sahası açılmış gibiydi.

Dorothy'de, Doğa Ruhları ile kurduğu temasın gerisinde derinlere kök salmış bir his vardı: Herşeyi canlı olarak görüyordu. Bitki dünyasının gelişimini ve yaşamını sadece mevsimlerin ve toprağın hızlı güçlerine değil, Ay'ın, Gezegenler'in ve Yıldızlar'ın daha sübtil ve kozmik tesirlerine de bağlayan kitaplar okuyan Dorothy, Dünya'ya şuurlu bir canlı organizma ve gezegenlere de canlı varlıklar olarak bakmayı öğrenmişti. Bu canlı varlıklar arasında *'güç alış - verişi'* sözkonusuydu.

29 Mayıs günü şöyle bir tebliğ geldi:

«Öteki yaşam güçlerinin arasında hareket eden bir yaşam gücüsün. Bunu takdir edip de bu öteki güçlere açıldıkça, onların yakınına çekilir ve giderek onlarla bir olur ve benim amacım uğruna onlarla birlikte çalışırsın. Kendi kendinize yarattığınız nefsanî dünyadan uzaklaşıyor ve yeni, engin dünyalara giriyorsunuz, ki oralarda yaşam, benim yararıma hep birlikte çalıştığı için, birdir. Geçmişte, benim yaşamımdan habersiz bir şekilde sürüklenip gittiniz. Şimdi arayın onu, onun farkında olun ve onunla birlikte çalışın.»

Dorothy, *«Kırlar Meleği»* (Landscape Angel) adıyla anılan ve oradaki coğrafî yörenin tümünü ışıtan bir var-

lıktan aldığı tebliğlerden, Findhorn bahçesini ışıtan ruhlarla yeni bir işbirliği ve uyum boyutuna girildiği takdirde harikaların yaratılabileceğini öğreniyordu. *«Kırlar Meleği,»* Dorothy'ye, toprağın hazırlanışı, kompost [15], sulama, bitkiler ve sıvı gübrenin nasıl kullanılacağı hakkında kesin talimat veriyordu. Dorothy o günlerdeki gelişmeleri şöyle anlatmaktadır:

«Bu deneye büyük bir kuşku payı ile girişmeme ve muhakkak ki, periler gibi varlıklar hakkındaki kısıtlı tasavvurlarımın etkisine rağmen, kurulan temas sürdükçe ve bahçenin gelişmesi yönünde yardımcı olması bakımından geçerliliğini kanıtladıkça, bu tür varlıkların gerçekliğini kabûl ettim ve talimatlarını bütünüyle yerine getirdik. Bu durum ve özellikle, önerdiklerini uygulamamız, onları hoşnut etmiş gibi görünüyordu. Önceleri, bazıları kendilerini bizlerden çok uzak hissettiler ve pek dostça yaklaşamadılar. Bunun, açgözlülüğü, düşüncesizliği ve kötüye kullanışı ile beşeriyetin Doğa'ya reva gördüğü davranıştan ötürü olduğunu söylüyorlardı. Ancak, söylediklerine önem verdiğimizi gördükçe giderek daha bir yardımcı oldular ve dostluk kurdular ve bizden, mümkün olduğu kadar fazla sebze çeşiti ekmemizi istediler.»

Dorothy, günde en az bir kez, kesin talimat verecek bir temas kuruyordu. Peter Caddy de bahçe hakkında aldığı çok güçlü sezgilerin Dorothy'nin temasları kanalıyla kontrol edilmesini ve doğrulanmasını istiyordu. Çünkü, Peter'in sezgileriyle açığa çıkan bahçe bakım teknikleri, alışılagelen uygulamalarla tamamen çelişmekteydi. Böylece, Dorothy aracılığıyla verilen talimatı kelimesi kelimesine yerine getirdiler:

«Sulamayı fazla yaptınız, birazcık azaltın. Güneş'in gündüzleri bir tekdüzelik içinde [parlamadığı] *bu iklimde* [sulamanın da] *geceleri bir tekdüzelik* [halinde uy-

gulanması] *gerekmez. Bitkileri birbirine yakın tutmak doğrudur, çünkü bahçedeki herşey yoğunlaştırılmaktadır. Bahçenin ele alınma şeklinden hoşnuduz. Şimdi bahcede çalışan güçleri görebilesiniz isterdik: Aşağıdan gelenler tedricen yukarı çekilmekte ve bizimkiler de büyük ve seri dalgalar halinde gelmektedir. Hayır, bahçeye koymak gerekmez... kompostta olması daha iyi... kompostu hızlandırıyoruz... karıştırın.»*

Dorothy, temas kurmakta olduğu varlıkları tanımlamak için *«Deva»* kelimesini kullanmaya başlamıştı. *«Deva,»* bir Hindu kelimesi olup, *«ışık varlık»* anlamına gelmektedir. (16)

Yaz mevsimine girdikçe, Devalar'dan ve bitkileri ışıtan diğer meleklerden yüzlerce tebliğ geliyordu:

Çalı Fasulyesi Devası: *«İlk posta çok derine ve bahçedeki güçler yeterince gelişmeden ekilmişti. Gerektiği şekilde büyümeyecekler.»*

Domates Devası: *«Onlar için ürpertici* [bir hava var], *fakat korumaya çalışacağız. Onlara artık sıvı gübre verebilirsiniz. Rüzgâr çitlerini, meyvalar aşağı yukarı oluşana kadar, şimdilik yerinde bırakın.»*

Ispanak Devası: *«Yaprakların doğal gelişiminin güçlü olmasını istiyorsanız, bitkilerin, şu andakinden daha ayrı durmaları gerekmektedir. Şimdiki hallerinde bırakmakla, belki de biraz yumuşak olacak, fakat öylesine güçlü bir yaşam gücü taşımayacak olan yaprakların tümünde daha bir hacim elde edersiniz.»*

Kırlar Meleği: *«Bugünkü gibi yağışlı bir günün iyi olmadığı düşüncesine kapılmayın.* [Böyle bir günün,] *yağmur damlalarındaki belirli güçleri aşağıya göndermek için kullanabiliriz. Tüm havalar bizlerin şu ya da bu biçimdeki uğraşlarıdır. Belirli bir koşulla karşı karşıya gelince, elimizden geldiğince ondan yararlanırız. Görünüşe göre, yapılması gereken de budur, fakat be-*

şerlerin artık nadiren bu şekilde çalıştıkları gözümüzden kaçmıyor.

«Kompostu ne kadar çabuk çevirirseniz o kadar çabuk hazır olur. Biraz gün ışığı olsun isterdik, ancak bitkilerin [durumu] *iyi gidiyor. Herhangi birinizin gelip de bizi takdir etmesi iyi oluyor — saadetimizi artırıyor.»*

Sakız Kabağı Devası: *«Direkt temastan hoşnuduz! Bahçedeki güçleri hissediyor ve görüyoruz, fakat temas da ayrıca bir zevk — bir yenilik. Şimdiki halde, daha fazla suya çok miktarda ihtiyacımız yok. Bitkilerin gelişimi iyidir, mutludurlar, iyi uyum sağlamışlardır.»*

Peter tarafından bahçeye her yeni bir bitkinin ekilişinde, bu bitkiyi hoşnutlukla karşılayan Dorothy o türün bireysel Devası'yla temasa geçiyordu. Genel mahiyette sorular ortaya çıktığında, bunları *«Kırlar Meleği»* yanıtlıyordu. Tüm Devalar'ın bir sözcüsü olan *«Kırlar Meleği,»* kendilerine, bahçe ve bitkiler hakkında, kimyasal maddeler ve elementler gibi ayrı ayrı veçheler yerine *«radyasyonlar»* (ışıma) yönünden düşünmenin hayatî önem taşıdığını belirtmişti. Bahçede çalışanların hepsine, yapabilecekleri en önemli şeyin, içten gelen bir sevgi ve takdir duygusunu bitkilere ışıtmak olduğu ve bu şekilde, oradaki her ayrı kişinin bahçenin yaratılışında payı olabileceği bildiriliyordu:

«Peter'ın radyasyonları güçlü ve kararlı ve bu nitelikler bitkilerin gelişimini artırmak üzere bizim tarafımızdan kullanılabilir. Her bahçıvan, farkında olmadan, bahçesine bu şekilde katkıda bulunur. Fakat, şuurlu olarak katılanlar çok daha fazla katkıda bulunabilirler. Bazı kişiler bitkileri tembih edebilirlerken, bazılarının da bir etkileri vardır ve bitkilerden enerji çekerler. Mutluluğun ve oyun oynayan çocukların bitkiler üzerinde özellikle iyi bir etkisi vardır. Radyasyonlarımız sizin tasav-

vur ettiğinizden çok daha fazla bir şekilde içiçe örülüdür. Çünkü, doğa ruhları, beşerî varlıklardan çekinmelerine rağmen, onların titreşimlerinden etkilenmeden edemezler. Zira, onlar, beşerlerde mevcut olan birçok derinin bulunmadığı yaratıklardır.»

Haziran ayının sonlarına doğru, bahçeyi görmek için civardan gelenler oldu. Kısa bir süre sonra da bu kumlu arazide oluşturulmakta olan şaşırtıcı gelişimi, yeşilliği ve bereketi görmek isteyen ziyaretçiler, akını başladı. Bahçe yerel bir gösteri yeri halini alıyor ve gelenler, ilk tohumun sadece birkaç ay önce ekildiğine inanmak istemiyorlardı. Bitkiler önceleri böceklere karşı hassastılar ve solmak eğilimindeydiler ama, topraktaki yaşam güçleri geliştikçe bitkilerdeki direnç de gelişmişti. Kamp yerinde, yolun öte yanında, aynı tarihlerde bir başka bahçe daha oluşturulmuştu. Oradaki Brüksel lahanaları beş - on santim kadar büyüdükten sonra durmuştu. Peter'ınkiler ise daha o zamandan yirmibeş santim yüksekliğe ulaşmıştı.

Peter Caddy artık, bahçenin o yıl için geliştireceği ve karavanları çevresinde tam bir daireyi tamamlayan son kısmı üzerinde çalışmaya başlamıştı. Ölü toprağa ve kuma turba, kompost, kurum ve kireç ekleniyordu; tavşanların girmesini önlemek için bir de tel örgü çekilmişti. Artık, Peter ile Dorothy tam bir işbirliği içerisinde çalışıyorlardı. Peter, *'ayakları yere basan,'* pratik sorular sormakta ısrar ediyor ve yanıtlar sürekli geliyordu. Yerel çiftçiler de Caddyler'den sebze almaya başlamışlar, konuyu duyan kentliler de hafta sonlarında arabalarıyla gelerek artan ürünleri satın alır olmuşlardı.

Önceleri, Devalar'ın tebliğleri çoğunlukla pratik mahiyetteydi ve bahçenin zaman bakımından önemli olan veçheleri üzerinde konsantre olmuştu. Ancak, yaz ilerledikçe, tebliğlerin içeriği genişledi ve Devalar kendileri-

ni Dorothy'ye daha bir net şekilde açıkladılar. Gelen tebliğlerin belirli bir bezelye ya da domates türüne bağlı olan bir ruhtan değil de daha ziyade, yeryüzündeki tüm bezelyelerin plânı, kalıbı ve mimarı olan bir ruhtan geldiği artık açıklık kazanmıştı. Dorothy'ye göre, Devalar, arşetipik düşünceler ya da enerjilerdi.

Böylesi bir kaos ve başıboşluk içinde bulunan bir dünyada Devalar'ın mesajları belirli bir kehanetsel hakikât taşımaktadır:

«Yağmur haklının ve haksızın üzerine yağdıkça biz de hem iyiler, hem de kötüler için besin üretilmesine yardım ederiz; eşyanın ahlâkî yanı bizi ilgilendirmez. Biz sadece kaderimizi izleriz. Biz insanın kendisine bağlı olarak, insanın dostu ya da düşmanıyız. Yaşamımız hayır içindir; fakat insanlar tüm yaşam güçlerini çorbaya döndürmektedir. Bu düzeyde biz dengeliyizdir ve insanlar bizi etkilemezler. Ancak, kendisinin bulunduğu çok daha aşağı [düzeyde] *etkileyebilir ve etkilemiştir ve doğan sonuçlar için biz bir yanıt veremeyiz. İşbirliği yaparak yeni bir ilişki kurmaya ne dersiniz?»*

Dorothy'nin yıllar boyunca Devalar'dan aldığı ve yüzlerce sayfa tutan mesajların ayrıntılı olarak incelenmeleri sonucunda, tarih boyunca değişik kültürlerce ima edilen bir *«varoluş düzeyi»*ni tanımlayan bir düzen ve mantık ortaya çıkmaktadır. Dorothy, Devalar ile arasındaki temaslar sayesinde, *'batırılmış ve gömülmüş'* bulunan sözkonusu bu varoluş ve bilinç düzeyine doğru bir köprü kurulduğunu hissediyordu. Bu temasa mümkün olduğunca sadık kalmak ve verilen her talimatın ve tebliğin bahçede yerine getirildiğini görmek artık onun yaşam amacı olmuştu.

Devalar alemi, Dünya planeti üzerindeki gidişatı tersine çevirmek için beşeriyetin tek bir şey yapması gerektiğini vurguluyordu: Beşeriyet, kendi iç dünyasında,

bir parçasını oluşturduğu İlâhiliği ve bütünlüğü tanımalı[dır, kabûl etmelidir]. Kendisini herşeyin, tüm varlıkların ve yaratılışın tüm veçhelerinin bir parçası olarak algılayan o nüveye dokunmalıdır. Dışsal olan ile içsel olanın arasındaki ayrım, bu tanıyış ve dokunuş sayesinde, silinir ve ortadan kalkar.

Bizler için, *«Konuşan Doğa»* olgusu, hemen kabul edeceğimiz bir şey olmayabilir. Ancak, Peter ile Dorothy için herhangi bir kuşku sözkonusu olamazdı. Daha fazla bir kanıta gerek yoktu. Alınan her talimatın, bahçe için kesinlikle yerinde olduğu ortaya çıkmış ve bahçenin kendisi de göz alıcı ve görkemli bir hale gelmişti. «Bitkilerle iletişim» belki de bizim sandığımız kadar akıl almaz bir olgu değildir. Bitki iletişimi sahasında yürütülen araştırmalar ve yayımlanan yazılar oldukça şaşırtıcı sonuçlar ortaya koymuştur. Bu araştırmaların çoğu, Doğa'nın bizi işitip işitmediği sorusu üzerinde yoğunlaştırılmaktadır. Fakat, esas sorunun, *«Acaba biz Doğa'yı işitebiliyor muyuz?* şeklinde biçimlendirilmesi gerekebilir. Dorothy'nin gerçekleştirdiklerini öğrendikten sonra bu soruya da *«Evet!»* yanıtını verebiliriz.

Beşeriyet ile Doğa arasında temas kopukluğu yakın zamanlara ait bir olaydır ve kuraldan ziyade bir istisnadır. Çünkü, beşeriyet, *«doğa ruhları,» «Devalar»* ve *«ormanların ve yıldızların ruhu»* ile tarihin başlangıcından beridir iletişim kuragelmiştir.

Beşeriyetin, kaybettiği gerçek düzenini ve unutulmuş bir Öğretiyi araması ve böylesi bir yolda, Doğa'yla arasındaki sözkonusu teması yeni baştan kurmaya çabalaması gerekmez mi acaba?

«Biz, tezahür etmenin yönetici nedensel güçleri olarak, bilincimizin birazını sizinle paylaşacağız. Tezahür eden herşey bizim gözetimimiz altındadır ve biz onun durumunu biliriz, çünkü Tanrı'nın emrinde, O'nun ya-

ratısını tezahür ettiririz. Herşey bizim bilincimiz dahilindedir. Bilinç, herkesin bizimle paylaşacağı açık bir kitaptır. Çünkü bizler öylesine biliriz ki, bizim bildiğimiz komşumuzun bildiğinden ayrı değildir.

«Tüm yaratılışın ışığını ve şefkat dolu amacını, var olan herşeyin hikmeti olan ve ufacık bir kısmı da bizim ellerimizden geçen o ışıl ışıl ve dinamik mükemmellik amacını bütünüyle nasıl ifade edebiliriz ki? Sevinç içerisinde nasıl dans ettiğimizi, Güneş'in dansettiğini ve Ay'ın dansettiğini ve bizim de onların çevresinde ve içerisinde dansettiğimizi size nasıl anlatabiliriz ki? Dünyanın kendisi yürekten danseder ve insanlar sınırlılıktan çıkarak yükseldikçe ve gözlerini gerçeğe çevirdikçe daha da yürekten dans etmeye başlamaktadır.

«Bütün bunlarda biz kesinlikle ve tamamen özgürüz. Herşeyin tam anlamıyla bir parçası olunmadıkça özgürlük yoktur; o zamana kadar özgürlük sınırlıdır. Çünkü herşey birdir ve herhangi biri başka türlüsüne inanırsa, bütün içersindeki rollerini sınırlamakta ve kendilerini o rolde hapsetmektedirler.

«Himayeniz altında bir bahçeniz olabilir ve bir gün ona baktığınızda birşeylerin olduğunu, haberiniz olmadan belirli bir gelişimin oluştuğunu görürsünüz — fakat biz herşeyi hep birden biliriz ve hiçbir şey bize kapalı değildir. Bilincimiz, bir bilgi denizine yapılan bir dalıştır, çünkü tüm güçler irtibatlıdır ve bu sanki, şefkatli bir kompütürün, herşey başka türlü olamayacağı için, herşeyi irtibatlandırması gibidir... Bütünü görebilmek için bütün olmanız gerekir; o zamana kadar parçalar ayrı olarak görülmelidir. Biz, işimiz açısından, bütün olarak görüyoruz.

«Size tek bir ses ile şunu söylerdik ki, odaklanmış dikkatimiz insanlık üzerindedir ve bu, yanıt vermeye ve faaliyetlerimizin farkına varmaya başladığınız için, ya-

kın geçmiştekinden daha nettir ve berraklık bakımından daha kesindir. Bütün bunlar bizi sevindirir ve hoşnut eder, çünkü aramızdaki bağlar sizin sandığınızdan daha büyüktür ve sizin kendi varlığınızın bu kadarının bilincinde olmamanız bize tuhaf gelmektedir. Sizi, bilincinizin sekizde yedisi batık ve sadece sekizde biri canlı bir halde buzullar olarak görüyoruz. Bize bahşedilmiş olan bilinci koruyor ve böylece kendi rolümüzü açıkça görebiliyoruz. Bir Yüce Bütün'den en küçük yaşam birimine kadarki bilinç silsilesindeniz ve bu yüzden, tohumun gelişiminde gördüğünüz mucizeleri yerine getiririz.

«Biz sizlerle ruhen daima biriz.»

Dorothy McLean, 1971 yılının ilk günlerinde, artık gelişerek bir «*Yeni Çağ*» merkezi haline gelmekte olan Findhorn'un sakinlerinden Brian Nobbs'tan, Devalar'dan aldığı tebliğleri ihtiva edecek olan kitabını resimlendirmesini rica etmişti.

11 adet Deva resminin çizimini (Bkz: Resim — 5) gerçekleştiren Brian'ın üzerinde çalıştığı ilk konu olan «*Kırlar Meleği,*» kendisine atfen yapılan resmin (Bkz: Resim — 6) tamamlanmasını izleyen 20 Ocak 1971 tarihinde Dorothy'ye şu tebliği verdi:

«Evet, Brian'ın yapmakta olduğu çizimler bizi hoşnut etti. Bu [çizimlerin], *senin algıladığından farklı bir veçhemizi tasvir etmeleri karşısında kaygı duyma; bunun böyle olması gerekir; tıpkı, bir manzaranın iki ayrı ressam tarafından yapılan resimlerinin hiçbir zaman birbirinin aynı olmaması gibi. Değişik fotoğraf makineleri bir manzarayı aynı şekilde kaydedebilirler ama, değişik şuurlar farklı niteliklere akort olurlar. Şimdi sana benim değişik bir kısmımı göstererek bunu senin için vurguluyorum, ki bu senin en çok aşina olduğun* [veçhem] *değil ve herzamanki sevinç olmaksızın çok sakin, hemen hemen soğuk ve güçlü gibi görünüyorum.*

Resim : 5 **Onbir adet Deva resminin çizimlerinden biri: Kadife Çiçeği (Marigold) Devası.**

Resim : 6 **Kırlar Meleği (The Landscape Angel)**

Yine de bu bileşimin doğruluğu bakımından sevinçliyiz — ve Devalar'ın bazıları böylesine uyumlu bir ressama, sözün gelişi, poz vermek için sabırsızlanıyorlar!

«Bu çizimlerin beşeri gözlere bizi daha bir gerçek olarak göstereceklerinden eminiz. Her ikiniz de biliyorsunuz ki bizim biçimimiz hemen hemen tamamen arızidir — değişim ve hareketten [oluşan] *bir şeydir — fakat, pek cisimsel olmayan bu biçimde kağıda geçirmek, dünyalarımızı birbirine yaklaştırmaktır ve çok minnettarız. Önemli olan, kelimelerle de kağıt üzerindeki işaretlerle de somutlaştırılmış olsa,* [bu] *iletişimdir, çünkü bu planet üzerinde birlikte çalışabilmemiz*

için bizim realitemizin beşer tarafından idrâk edilmesi gerekmektedir. Aramızdaki işbirliği elzemdir ve bu yeni yoldan bunun oluştuğunu görmek son derece tatmin edicidir. Plân'ın ziyadesiyle başarılı olmasından ötürü Bir'e şükür ve hamdederiz.

«Kutsayışlarımızı, çağlar boyunca yapılageldiği gibi, biçim dünyasına yağdırmaya devam ediyoruz ve sizler kendinizi bize doğru yükselttikçe ve dünyalarımız Birlik içinde geliştikçe, sizin için kendimize biçim vermekteyiz.»

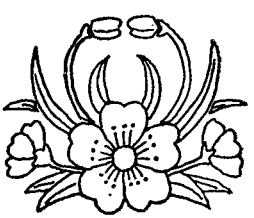

DİPNOTLAR

(1) Bkz: **Parapsikoloji,** kitap - 7... Böl: 7.

(2) Bkz: **Parapsikoloji,** kitap - 7... Böl: 9.

(3) **Intervalometre: Interval Timer:** Kronomatik Sistem (Time-Lapse).

(4) «İngiltere'de, Dr. A.R. Bailey'in başlattığı bir dizi deneyde, bitkiden bitkiye olan bir aktarım gözlemlenmiştir: Isısı, nemi ve ışıklandırması dikkatle kontrol edilen, yapay ışıklandırmalı bir seradaki iki bitki susuzluktan kıvranıyorlardı. Her iki bitkinin belirli kısımları arasında üretilen voltajı ölçen Bailey ve yardımcısı, bitkilerden biri dışardan, plastik tüpler vasıtasıyla sulanırken ötekinin tepki gösterdiğine tanık oldular. Aralarında hiçbir elektrikî irtibat bulunmamasına rağmen, bir bitki, bir şekilde, öteki bitkide olup bitenleri alıyordu.» (Kaynak: Tompkins, Peter ve Bird, Christopher. **The Secret Life of Plants,** New York, Avon Books, 1974.)

(5) Bkz: **Kirlian Photography,** kitap - 24... Böl: 3/g.

(6) Bkz: **Kirlian Photography,** kitap - 24... Böl: 4/d, 6/c.

(7) Bkz: **Kirlian Photography,** kitap - 24... Böl: 4/b, 6/a.

(8) **Triode:** Anod, katod ve kontrol ızgarasından oluşmuş üç elektrodu bulunan, termiyonik bir vakum tüpü.

(9) «California'lı humanistik psikolojisi öğrencisi Randall Fontes, California, Hayward'daki Devlet Üniversitesi'nin biyoloji profesörlerinden Dr. Norman Goldstein'ın da yardımıyla, **'ivy philodendron'** bitkisinde bir hücreden ötekine geçen bir elektrikî potansiyel keşfetmiştir. Bu bulgu, bitkilerde basit bir sinir sisteminin mevcudiyetine dair güçlü bir belirtidir.» (Kaynak: Tompkins, Peter ve Bird, Christopher. **The Secret Life of Plants,** New York, Avon Books, 1974.)

(10) **Peristaltic:** Solucan halkalarının hareketine benzeyen ve içindeki maddeleri aşağı doğru iten mide ve barsak hareketlerine ait.

(11) Bkz: **Parapsikoloji,** kitap - 7... Böl: 1/o.

(12) **Duygu sezgisi:** Bir başkasının duygularını anlayabilme.

(13) Bkz: **Parapsikoloji,** kitap - 7... Böl: 1/u.
Bkz: **Durugörü,** kitap - 35... Böl: 3/b.

(14) **Air plant:** Başka bir bitki üzerinde büyüyen fakat gıdasını ondan almayan salepotu, liken ya da yosun gibi bir bitki.

(15) **Compost:** Çürümüş yaprak, kireç, vb. ile karışık gübre.

(16) **Devalar:** Yönetici, Melek Doğa Ruhları.
Periler: Yönetilen, Yardımcı Doğa Ruhları

KAYNAK VE DANIŞMA KİTAPLARI

1 — BACKSTER, Cleve «Evidence of Primary Perception in Plant Life,» *International Journal of Parapsychology*, Vol. 10, No 4 (Winter 1968), p. 329.

2 — BASU, S.N. *Jagadis Chandra Bose*, New Delhi, National Book Trust, 1970.

3 — BOSE, J.C. «Awareness in Plants,» *Consciousness and Reality*, der. C. Musès ve A. M. Young, New York, Outerbridge & Lazard, Inc., 1972.

4 — EVERETT, Jim. «Breakthrough in Plant Work,» *Psychic Observer*, Vol. 37, No 2 (1976), p. 112.

5 — HAWKEN, Paul. *The Magic of Findhorn*, Glasgow, Fontana Books, 1976.

6 — LAWRENCE, L. George. «Elektronics Proves Plants Can Feel,» *Fate*, Vol. 23, No 11 (November 1970), p. 38.

7 — OSTRANDER, Sheila ve SCHROEDER, Lynn *Handbook of PSI Discoveries*, London, Abacus, 1977.

8 — STEGNER, James H. «ESP Revives 'Dead' Plant,» *Fate*, Vol. 25, No 1 (January 1972), p. 92.

9 — TOMKINS, Peter ve BIRD, Christopher. *The Secret Life of Plants*, New York, Avon Books, 1974.

10 — WHITE, John W. «Plants, Polygraphs and Parapsychics,» *Psychic*, November - December 1972, p. 24.

11 — WHITMAN, John. *The Psychic Power of Plants*, London, Star Books, 1974.

12 — YOGANANDA, Pramahansa. *Autobiography of a Yogi*, Bombay, Jaico Publishing House, 1971.

13 — «Occult Life of Plants,» *The Psychic Researcher*, Vol. 2, No 8 (July 1974), p. 2.

AGARTA

Dünyanın Bedenli Gerçek Işık Yöneticisi.
Sonsuz Tünel Sistemlerindeki Gizli Ülke.
Agarta'nın Gizli Giriş Kapıları.
Çeşitli Gizemlerin Agarta ile İlişkileri.
Agarta'nın Bilge Mahatma'ları.
Agarta'nın Açığa Çıkacağı Dönem.

.....

1. Kitap 30 TL.

ÖLÜM VE ÖTESİ

Ölüm Deneyimi Geçirenlerin İzlenimleri.
Beden Dışından Bedenin Seyredilişi.
Ölüm Anında Görülen Vizyonlar.
Ölüm Ötesi Âlemi ve Yapısı.
Öte Âlemde Karşılaşılan Varlıklar.
Öte Âlemin Yüksek Mıntıkaları.

.....

4. Kitap 30 TL.

REENKARNASYON

Yeryüzünde Kaç Kez Doğulur.
Aynı Kişi Erkek veya Dişi Doğabilir.
Gene - Doğma'nın Bilimsel Kanıtları.
Geçmiş Yaşam Anı ve İzlerinin Tespiti.
Her Yaşam Sonunda Öte Âleme Geçiş
Gene - Doğmak ve Çeşitli Sorunları.

.....

5. Kitap 30 TL.

PARAPSİKOLOJİ

Beden ve Olağanüstü Saklı Yapısı.
Beşduyu - dışı Çeşitli Yüksek Melekeler.
Parapsikoloji ve Tarihçesi.
Parapsikoloji ve Bilim Adamları.
Hassas Kişiler ve Yüksek Tezahürleri.
Çeşitli ESP Olayları ve Etüdleri.

.....

7. Kitap 30 TL.

EKMİNEZİ

Trans Altında Geçmiş Kişiliklere Bürünüş.
Geçmiş Yaşam Bantlarının İncelenimleri.
Ekminezi'nin Bilimsel Kanıtları.
Bedenli ve Bedensiz Geçmiş Yaşamlar.
Geçmiş Yaşamların Psikolojik Kalıntıları.
Öte Âlem ve Yaşamının İncelenmesi.

.....

9. Kitap 50 TL.

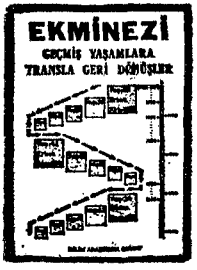

NEO SPİRİTİZM MODERN SPİRİTİZM

Spiritizm ve Allan Kardec'in Fonksiyonu.
Neo Spiritizm ve Dr. Ruhselman'ın Fonksiyonu
Altın Çağ ve Neo Spiritizm'in Fonksiyonu.
Dünyayı Yöneten Yüksek Varlık Sistemleri.
Dünya'nın Yüksek Vibrasyonel Mekânları.
Evrensel Vazife Mekanizması İlk Bilgileri.

.....

11. Kitap 50 TL.

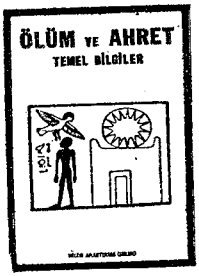

ÖLÜM VE AHRET

Ölen Kişinin İlk İzlenimleri.
Öte Âlemdeki İlk Şaşkınlıklar.
Öte Âlemden Dünyaya Doğmak.
Ölüm Karşısında Tıbbın Sınırları
Ecelini, Kişi Kendi Hazırlar.
Yaşam - Ölüm, Rehberlerce Saptanır.

.....

15. Kitap 30 TL.

TELEPATİ UYGULAMA YÖNTEMLERİ

Ünlü Telepat Messing ve Pratikleri.
Ünlü Medyom Uri Geller ve Pratikleri.
Telepati Deneyimlerinde Temel Kurallar
Telepati Deneyimlerinde Düşünce Faktörü.
Çeşitli Pratiklerde Telepati Gözlemleri.
Çeşitli Pratiklerde Telepati Oluşumları.

.....

19. Kitap 30 TL.

LEVİTASYON

Bedenleriyle Yerçekimini Yenen İnsanlar
Tarihteki Levitasyon Olay ve Örnekleri.
Hindistan'daki Levitasyon Yetenekli Kişiler.
Medyomlar ve Levitasyon Fenomenleri.
Çeşitli Levitasyon Teknik ve Pratikleri.
Tarihte, Levite Olan Ünlü Azizler.

.....

21. Kitap 30 TL.

BİYOPLAZMİK BEDENLER

Bedenlerin Enerjetik Tıpkı Eşler..
Bedenlerin Görülmeyen Yapıları.
Görülmeyen Işıl Işıl Eş Bedenler.
Işıl Işıl ve Rengârenk Bedenler.
Beden Üstü ve Metafizik Niteliği.
Metafizik Maddelerin Harika Resimleri.

.....

24. Kitap 30 TL.

İNSAN VE KEHANET

Ünlü Kâhinlerin Yüzyıllara Kehanetleri.
Gerçekleşen Bilimsel Kehanetler.
Resmi Onaylı, Gerçekleşen Kehanetler.
Ünlülerle İlgili, Ünlü Kehanetler.
Gelecekle İlgili, Beklenen Kehanetler.
Altın Çağ Rehberi'nin Gelişi Kehaneti.

.....

27. Kitap 30 TL.

IŞINLAMA

Işınlama ve Bilimsel Deneyimler.
Işınlama ve Bilimsel Hipotezler.
Işınlama ve Deneyimleyen Kişiler.
Çeşitli Kütlesel Işınlama Olayları.
Hint Bilgelerinin Işınlama Deneyimleri.
Dünya Dışı Işınlama Yaptırıcılar.

.....

29. Kitap 30 TL.

TM — MEDİTASYON

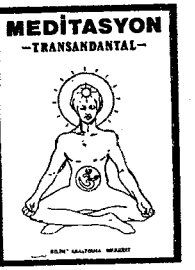

Meditasyon ve Bilimsel Araştırmalar.
Meditasyon ve Psikofizyolojik Etkiler.
Meditasyon ve Psikolojik Etkiler.
Meditasyon ve Sağlıktaki Yeri.
Meditasyon ve Hastalık Tedavileri.
Meditasyon ve Tıp Doktorları.

.....

30. Kitap 30 TL.

GÖRÜNEN RUHLAR

Ahretten İnerek Celsede Görünenler.
Maddeleşmeyi Sağlayan Ektoplazma.
Ektoplazma ve Biyolojik Tahlili.
Ahretten İniş ve Ahret Kanıtları.
Bilim Adamları ve Bilimsel Etüdleri.
Ölüm Ötesi Yaşam ve Bilimsel Kanıtı.

.....

31. Kitap 30 TL.

AGARTA

Agarta Ülkesi ve Işık Halkları.
Agarta ve Yeraltına Giriş Nedeni.
Agarta Ülkesi Yönetici Hiyerarşisi.
Agarta'nın Beşerî Evrimdeki Yeri.
Agarta Ülkesi ve Kozmik Kütüphanesi.
Agarta Lideri ve Tanrı ile Görüşmesi.

.....

33. Kitap 30 TL.

YAYIMLANMIŞ KİTAPLARIMIZ

1	**AGARTA**... (Yeraltı Uygarlığı)	**30 TL.**
2.	**UFO BİLİMSEL KURAMLARI**	**30 TL.**
4.	**ÖLÜM ve ÖTESİ**... (Bilimsel İncelenimi)	30 TL.
5.	**REENKARNASYON**... (Genedoğmak Bilimsel İncelenimi)	30 TL.
9.	**EKMİNEZİ**... (Geçmiş Yaşamlara Transla Geri Dönüşler)...	50 TL.
10.	**MU**... (Tarih Öncesi Evrensel Uygarlık)	50 TL.
11.	**NEO SPİRİTİZM - MODERN SPİRİTİZM**	50 TL.
12.	**UFO - APOLLO**... (Ortak Uzay Uçuşları)	30 TL.
13.	**SPEKTRA - URI GELLER**... (Hoova Planeti Misyonu)	30 TL.
14.	**UZAYLILAR**... (Genel Bilgiler)	30 TL.
15.	**ÖLÜM VE AHRET**... (Temel Bilgiler)	30 TL.
16.	**UZAYLI İNSANLAR**... (Bilimsel İncelenim)	30 TL.
17.	**KOZMOS'DAN DÜNYALILARA**... (Ummo Planeti Misyonu)	30 TL.
18.	**DÜNYA ÖĞRETMENİ**... (Altın Çağ Rehberliği)	30 TL.
19.	**TELEPATİ**... (Uygulama Deney ve Yöntemleri)	30 TL.
20.	**USO - OINT**... (Denizaltı Uygarlığı)	30 TL.
21.	**LEVİTASYON**... (Yerçekimini Yenen İnsanlar)	30 TL.
22.	**SOVYETLER UFO KURAMLARI**	30 TL.
23.	**SİRİUS MİSYONU**... (-Bildirge-)	30 TL.
24.	**KIRLIAN PHOTOGRAPHY** (Biyoplazmik Bedenler)	30 TL.
25.	**ÖNCÜ - UFO GENEL YAPILARI**	30 TL.
26.	**EVREN UYGARLIKLARI**	30 TL.
27.	**İNSAN VE KEHANET**... (Kanıtlı Öngörümler)	30 TL.
28.	**UZAY ÜSSÜ AY**... (Gizemli Yapay Planet)	30 TL.
29.	**IŞINLAMA**... (Olaylar, Gözlemler)	30 TL.
30.	**MEDİTASYON**... (Transandantal)	30 TL.
31.	**GÖRÜNEN RUHLAR**... (Bilimsel İncelemeler)	30 TL.
32.	**EVRİM ÜSTADLARI**... (Venüs Planeti Misyonu)	30 TL.
33.	**AGARTA**... (Mahatmalar Misyonu)	30 TL.
34.	**UFOLOJİ** (Uzaylılar Bilimi)	30 TL.
35.	**DURUGÖRÜ** (Zaman Mekân Dışı Ruhsal Gözle Görüm)	30 TL.
37.	**EVRENSEL EVRİM YOLLARI**	**30 TL.**
38.	**PSI-TIP** (Ruhsal Cerrahi)	40 TL.
39.	**APORLAR** (Ruhsal Işınlamalar)	40 TL.
40.	**PARAPSİKOLOJİ BİTKİLER ARAŞTIRMASI**	40 TL.
41.	**MEDYOMLUK** (Ruhsal Celseler)	40 TL.
42.	**SPATYOM** (Öte Âlem Mekânı)	40 TL.
1.	Cilt : **SADIKLAR PLÂNI** (Altın Çağ Misyonu)	30 TL.
2.	Cilt : **SADIKLAR PLÂNI** (Altın Çağ Misyonu)	50 TL.
3.	Cilt : **SADIKLAR PLÂNI** (Altın Çağ Misyonu)	30 TL.
1.	Cilt : **DOSTLAR PLÂNI** (Altın Çağ Misyonu)	40 TL.
2.	Cilt : **DOSTLAR PLÂNI** (Altın Çağ Misyonu)	50 TL.

BİLİM ARAŞTIRMA MERKEZİ P.K. 1072 — ISTANBUL

Eşyanın dışı ile ve görünen tezahürleri ile, alabildiğine ilgilenen insanoğlu, bunun sonucu, canlı veya cansız tabiatın olay ve oluşumlarını, genellikle mekanik bir anlayışla yorumlamış ve bu olay ve oluşumları da mekanik imişler gibi görerek ve gözeterek pek çok teoriler ve pratikler kurmuş ve onlarla kendini olmadık kısır döngülere ve çıkmaz anlayışlara ulaştırmıştır.

Gözü nefsaniyetten ve onun yalancı objelerinden özge birşey görmeyen beşeriyet, bu yoldaki doyumun doruklarına ulaştıkça, artık kendine gelmekte, görmeye ve gördüklerinin derinliklerine bakışlarını nüfuz ettirmeye başlamaktadır. Ve işte o zaman gerçekleri bilmeyi ve görebilmeyi öğrenmekte ve yaşamın derin kökenlerine doğru bilgi ve bilinç üzre uzanımlar yapabilmektedir.

Bu yapıtta okunacağı gibi, bitkiler âleminin de nice harikulâde bir canlılar dünyası olduğu görülebilir. Bilinç, idrâk, zekâ vb. gibi çeşitli tezahürlerin daha geniş anlayışına, canlılar âleminin tüm canlılarının ve onların metafizik yapılarının hep birlikte düşünülüp, sentez edilmesi ile varılabilecektir. Bu anlayış sonucu, canlılar ve cansızlar âlemleri ile, bitkiler, hayvanlar ve insanlar âlemlerinin de evrensel ilişkileri, giderek açığa çıkacaktır.

Bu yapıtla, şu hususlara ilişkin bilgi edinebilirsiniz:

Bitkilerin, Bilimsel Araştırmalardaki Etüd Biçimleri.
Bitkilerin, Çeşitli Zekî Tepkileri ve Hafıza Faktörleri.
Bitkilerin, Duygusal Tepkileri ve Enerjetik İletişimleri.

Tabiat Yönetici Ruhları Deva'lar ve İşlevleri.
Bitki Ruhları ile Yapılan Telepatik İrtibatlar.
Bitkilerin, Beşer Varlıklarına Verdikleri Mesajlar.

750

75 TL